

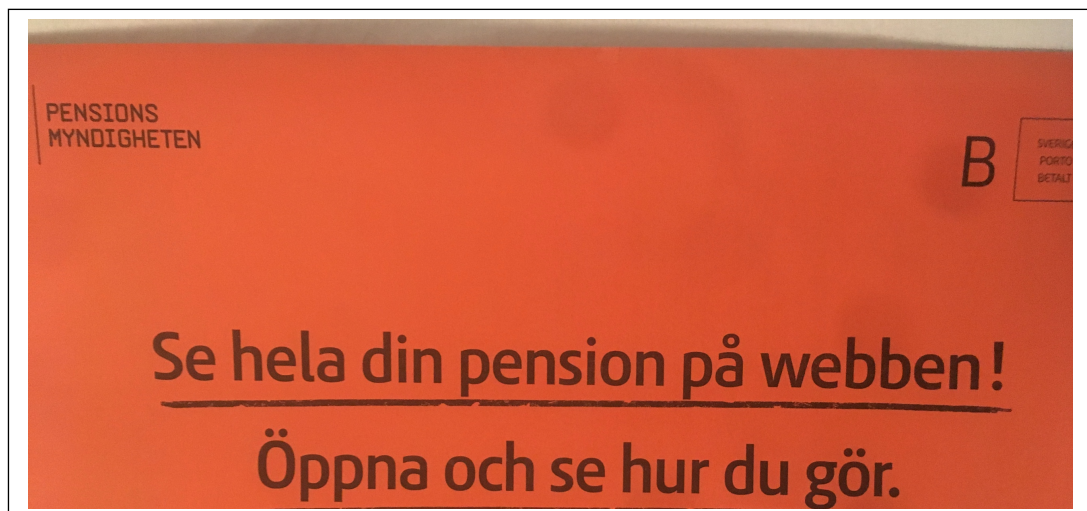
Pension

- Maximera uttagen till pensionssparandet i lantbruksföretag

Retirement

- Maximize withdrawals to retirement savings in farming companies

Jakob Henningsson

Pension

- Maximera uttagen till pensionssparandet i lantbruksföretag

Retirement – Maximize withdrawals to retirement savings in farming companies

Jakob Henningsson

Handledare: Jan Larsson, SLU, Institutionen för arbetsvetenskap, ekonomi och miljöpsykologi

Btr handledare: Knut Wålstedt, Företagaren Plan B

Examinator: Erik Hunter, SLU, Institutionen för arbetsvetenskap, ekonomi och miljöpsykologi

Omfattning: 7,5 hp

Nivå och fördjupning: Grundnivå, G1E

Kurstitel: Självständigt arbete i lantbruksvetenskap, G1E-lantmästare-kandidatprogram

Kurskod: EX0887

Program/utbildning: Lantmästare - kandidatprogram

Utgivningsort: Alnarp

Utgivningsår: 2019

Omslagsbild: Jakob Henningsson

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Pension, Räntefördelning, ökad lön, utdelning, pensionsspara, bolagsform, enskild firma, aktiebolag

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds-
och växtproduktionsvetenskap
Institutionen för biosystem och teknologi

FÖRORD

Lantmästare – kandidatprogrammet är en treårig universitetsutbildning vilken omfattar 180 högskolepoäng (hp). I utbildning är det möjligt att antingen ta ut en lantmästarexamen om 120 hp och en kandidatexamen om 180 hp. Ett av de obligatoriska momenten i denna utbildning är att genomföra och presentera ett eget arbete med en skriftlig rapport och en presentation. Arbetet kan ha ett mindre försök eller en sammanställning av litteratur som analyseras. Arbetsinsatsen ska motsvara minst 5 veckors heltidsstudier (7.5hp).

Idén till studien kom från Knut Wålstedt och Jan Larsson genom deras projekt Företagaren Plan B. Jan Larsson har även varit handledare och Knut Wålstedt har varit biträdande handledare.

Ett varmt tack riktas till Knut Wålstedt som varit till stor hjälp och stöd under arbetets gång och bidrag med insikter och erfarenheter. Jag vill också tacka Jan Larsson för hans stöd under skrivningsarbetet med kloka tankar och idéer. Ett tack riktas även till de personer som låtit sig intervjuas och bidragit med insikter och åsikter, bankman Jesper Arvidsson Sparbanken Skåne, konsult Nils Bacos och försäkringsmäklare Jacob Larsson från Vågen AB. Ett stort tack ska även riktas till Elinore Einarsson att du har stöttat mig under arbetets gång.

Ett tack riktas till Företagaren Plan B som bidragit med konsultkostnader.

Erik Hunter har varit examinator.

Alnarp maj 2019

Jakob Henningsson

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	6
SUMMARY	7
INLEDNING.....	8
BAKGRUND	8
SYFTE	8
AVGRÄNSNING.....	9
LITTERATURSTUDIE.....	10
Institutionella förutsättningar.....	10
BOLAGSRÄTTSLIGA REGLER	10
<i>Vad är enskild firma</i>	10
<i>Vad är aktiebolag</i>	11
SKATTERÄTTSLIGA REGLER	11
ENSKILD FIRMA.....	11
<i>Egenavgifter</i>	12
<i>Egna pensionskostnader för ägaren</i>	12
<i>Räntefördelning</i>	12
<i>Expansionsfonder</i>	13
<i>Periodiseringsfonder</i>	13
<i>Sammanfattning enskild firma</i>	14
AKTIEBOLAG.....	14
<i>Periodiseringsfonder</i>	14
<i>Utdelning</i>	14
<i>Pensionskostnader för ägare</i>	15
<i>Sammanfattning aktiebolag</i>	15
PRIVAT.....	16
<i>Prisbasbelopp</i>	16
<i>Allmän pension</i>	16
<i>Investeringsparkonto (ISK)</i>	16
<i>Kapitalförsäkring</i>	16
<i>Pensionsförsäkring</i>	17
<i>Trappstegen</i>	17
<i>Sammanfattning privat</i>	19
MATERIAL OCH METOD	20
INFORMATIONSUPPHÄMTNING	20
FALLSTUDIERNAS UPPLÄGG OCH BERÄKNING.....	20
<i>Enskild firma</i>	20
<i>Aktiebolag</i>	21
UTVÄRDERING UTAV RESULTATEN	21
INTERVJUER	21
RESULTAT	22
ENSKILD FIRMA.....	22
AKTIEBOLAG.....	23
<i>Resultat av intervjuer</i>	24
DISKUSSION.....	26
<i>Råd till företagare</i>	27
<i>Råd till rådgivare</i>	27
<i>Trappsteg</i>	28

<i>Slutsatser</i>	28
REFERENSER	29
SKRIFTLIGA.....	29
MUNTLIGA.....	30
BILAGOR.....	31
BILAGA 1	31
BILAGA 2	32
BILAGA 3	33
BILAGA 4	34
BILAGA 5	35
BILAGA 6	36
BILAGA 7	37
BILAGA 8	38
BILAGA 9	39
BILAGA 10	40
BILAGA 11	41
BILAGA 12	43

SAMMANFATTNING

Många lantbrukare och egenföretagare pensionssparar väldigt lite. När man är ung tänker man ofta att det är långt till pensioneringen och skjuter upp pensionssparandet. De flesta med eget företag har ingen tjänstepension och behöver kompensera för detta bortfall. Det finns många sätt att ta ut pengar ur företag för att pensionsspara men det finns många regler och bestämmelser som gör detta komplicerat.

Egenföretagare tar ofta ut låga löner och betalar lite skatt men glömmer eller bortser ofta bort värdet med att betala skatt. Arbetets mål har varit att visa på några möjligheter att ta ut pengar ur enskilda näringsverksamheter och i aktiebolag.

Enligt litteraturen är det vid låga löner olönsamt att ta ut pengar på något annat vis än att öka lönen. Det är först när man kommer upp till brytpunkter det är intressant att undersöka andra alternativ och deras lönsamhet.

I arbetet undersöktes möjligheterna att ta ut pengar ur företag genom räntefördelning, öka lönen eller pensionsspara i företaget i fallet med enskild näringsverksamhet. I fallet med aktiebolag undersöktes möjligheterna att ta ut pengar genom utdelning, ökad lön och pensionsspara i aktiebolaget.

Genom att använda Visma skatteprogram kunde korrekta egenavgifter beräknas för olika lönenivåer, för att ta reda på vad det kostade företaget vid olika lönenivåer. För att undersöka hur dessa alternativ artade sig under längre tid användes en Excel-modell som antog en tillförsel av pengar under 26 år och ett uttag av pengar under 22 år.

Undersökningen visade att räntefördelning var ekonomiskt bäst i enskilda näringsverksamheter, i aktiebolag var ökad lön ekonomiskt bäst. I båda fallen var det sämst ekonomiskt att pensionsspara i företaget. Resultaten gäller enbart vid de parametrar som använts i arbetet och ska inte ses som generella eller vägledande. Enligt de intervjuade är det viktigt för företagare att åtminstone ligga på en lön på 30 000 kronor i månaden, eftersom då får man full sjukpenninggrundande lön. Det finns många fördelar med att öka lönen och de förmåner man får genom att betala skatt.

Många egenföretagare använder möjligheterna att ta ut pengar ur företag på fel sätt, i alla fall om man tänker på pensionssparande. De pengar som tas ut genom utdelning i aktiebolag och räntefördelning går i de flesta fall till lyxkonsumtion. Utdelning och andra möjligheter att ta ut pengar genom företag bör användas först när man kommer upp i så höga löner att man behöver betala statlig skatt. Har man en bra pension kan det vara lättare att genomföra ett arvskifte eftersom man har en grund att stå på. En av slutsatserna i arbetet är att ta ut lön i högsta möjliga mån, upp till brytpunkterna för statlig skatt.

SUMMARY

Many farmers and self-employees are barely saving money towards retirement. When you are young you think it's a long time until retirement and you are pushing the savings forward. Most of the self-employed in Sweden don't have any occupational pensions from their companies as employed people normally have, they need to compensate equally. There are a lot of ways to take out money from the companies to retirement saving but there are many rules, both tax rules and laws to consider which makes it problematic.

The root of the problems is that self-employed people normally takes out too little salary from their company and therefore pays minimum tax. They are forgetting the benefits that paying tax gets you. The goal of this thesis is to display a couple of alternatives to withdraw money from joint-stock companies and sole proprietorship.

The literature says that when having a low salary, it's better to just increase the salary. It is when you reach the levels of state tax it's starting to be interesting to examine other alternatives of possibilities to withdraw money.

In this thesis were the possibilities to withdraw money examined, through interest distribution or increased salary or to having the company pay for the retirement savings in the case of sole proprietorship. In the case of joint-stock company the possibilities examined were through dividends, increased salary and having the company pay for the retirement savings.

To calculate the tax cost of having employees and when self-employed a tax program called Visma was used. This was to calculate the correct tax costs for the company depending on different level of salaries. To make a comparison between the alternatives a excel-model was used to calculate what 26 years of saving and then withdrawal of the money for 22 years, with 2 % as annual return.

The result of this thesis is that for sole proprietorship the best economical way was through interest distribution, for joint-stock companies the best economical way was through increased salary. In both cases the worst alternative was letting the company save for retirement. The results are only valid using the parameters used in this thesis and should not be looked at as general or guidelines. According to the interviews is it important for entrepreneurs to withdraw at least 30 000 SEK per month in salary because then you get the most out of sick pay. There are a lot of benefits you get through paying tax.

Many entrepreneurs are using the possibility to withdraw money from companies in the wrong way. Specifically, if you think about retirement savings. The money withdrawn from companies is mostly used for luxury consumption. To use dividends and other possibilities for retirement savings is interesting, first when you reach high levels of salary and you are obligated to pay state tax. Through good retirement savings it may be easier to passing the company and properties for the next generation because you have a salary when you're retired. One of the conclusions in this thesis is to have as high salary as possible, to the levels of state tax.

INLEDNING

Bakgrund

Alla människor behöver en pension senare i livet, de flesta behöver inte tänka på det eftersom sparandet oftast ingår i den vanliga lönen. Men för småföretagare är det annorlunda, man tar inte alltid ut tillräcklig lön för att det ska ge en tillfredställande pension. Majoriteten av egenföretagare har ingen egen tjänstepension och det utgör för löntagare en stor del av pensionen i slutändan. I nio av tio fall sätter en arbetsgivare av pengar till tjänstepension. Om man tjänar mindre än lönetaket på 504 375 kronor per år (2019) är det vanligaste att 4,5 procent av lönen sätts av till tjänstepensionen. Därför är det för en egenföretagare en tumregel att spara minst lika mycket. När man startar ett företag är det vanligt att man inte har så mycket lön i början men förhoppningsvis ökar den med tiden. Det är lätt att glömma bort att tiden går och att man inte sätter undan pengar till pensionen utan återinvesterar dessa i företaget (Björe, 2018).

Det är troligen vanligt att tänka att det är långt till pension och att man i framtiden har tid att pensionsspara, men det är lätt glömt att pensionsspara är något som tar lång tid. Det underlättar inte att reglerna ofta är svårförstådda och begreppen komplicerade. Det gör att istället för att pensionsspara återinvesterar man i företagen men det gör att när dagen är kommen och man ska gå i pension, eller låta någon ta över företaget, har man inte så mycket pengar att leva för.

Detta resulterar i att man får sälja av fastigheten för att få ut pengar och det fungerar om värderingen är högre än tidigare på fastigheten. I lantbruksföretag är familjetradition viktigt och i många fall vill en familjemedlem ta över. Har man redan en pensionsplan klar och pengar avsatta till detta gör det övertagandet enklare eftersom man inte behöver ta ut lika mycket pengar från företaget som man annars hade behövt.

Medelåldern på den svenska lantbrukaren blir allt högre och är idag 58 och trenden är uppgående, alltså att de svenska lantbrukarna blir allt äldre. Det är nödvändigt att den trenden bryts, för det är en oroväckande utveckling. Enligt ett examensarbete från 2016 där det skickades det ut en enkät till lantbruksföretag som var medlemmar i LRF, blev slutsatsen att det var för svårt att förstå och använda regelverket för den egna pensioneringen (Johansson, 2016). Det examensarbetet kom även fram till slutsatsen att oftast började inte pensionssparande förrän sent i livet när det började talas om efterträdare (Nilsson, 2016).

Syfte

Syftet med examensarbetet har varit att undersöka vilka möjligheter det finns för att ta ut pengar ur företag till pensionssparande och hur de bakomliggande skattereglerna fungerar. Syftet med studien är att lantbrukare och rådgivare ska få mer förståelse och kunskap hur man kan ta ut pengar ur företag för att pensionsspara och hur god planering kan öka pensionen.

Avgränsning

I detta arbete kommer det enbart att undersökas hur man tar ut pengar ur de olika bolagsformerna för pensionssparande. Det kommer inte framgå någon granskning över vilken bolagsform som är bäst utan bara belysa vad och hur man kan göra för att ta ut pengar ur företag. Det kommer enbart genomföras fallstudier på enskild firma och aktiebolag.

LITTERATURSTUDIE

Enligt en undersökning från Novus på uppdrag av Danske Bank, svarade cirka 100 småföretagare i storstadsregionerna på frågor om pension. Ekonomin är det som anses vara det största hindret för att sätta av mer pengar till pensionen. Två av fem tyckte det var viktigt att spara till sin pension genom det egna företaget. 58% utav de tillfrågade hade tjänstepension från företaget och det var främst om man var delägare, många sparade även i privat pensionsförsäkring (Pettersson, 2018).

Enligt ett tidigare examensarbete som undersökte lantbrukares pensioneringar, fanns det tydliga samband mellan företagarnas kunskaper om företagande och hur mycket de kände till om pensionsmöjligheter. De flesta tyckte det var svårt att tillämpa och förstå regelverket för vilka möjligheter som finns att pensionsspara, det var dock allmänt uppfattning att man borde vara mer uppdaterad än vad man är idag (Pettersson, 2018).

Det fanns kopplingar mellan fastigheters belåning och lantbrukarnas sätt att planera pension. De som hade låg belåning och äger sina fastigheter sparade ofta med mindre pengar i sparformer såsom aktier, tjänstepensioner och pensionsförsäkringar jämfört med dem som arrenderar fastigheter. Istället för att spara pengar lades dessa till investeringar i lantbruksfastigheter som en sorts pensionssparande (Nilsson, 2016).

Institutionella förutsättningar

Bolagsrättsliga regler

Vad är enskild firma

Precis som det låter är en enskild firma en företagsform där man är ensam ägare till ett företag. Enskild firma är en enklare företagsform än exempelvis aktiebolag eftersom det inte krävs någon årsredovisning och på så vis mindre administration. För att äga mark i Sverige krävs generellt att det är ett privat ägande, finns dock en del undantag. Den juridiska termen för detta är att man är fysisk person och inte en juridisk person som i ett aktiebolag. Företagets organisationsnummer blir företagarens personnummer eftersom personen i fråga blir ansvarig för de avtal som man ingått, till exempel skulder och leveransavtal. Det betyder att den egna ekonomin och företagets ekonomi flyter ihop (Visma, 2018).

Utifrån företagets resultat beräknas skatten, därmed kan man säga att lönen i en enskild firma är det överskott som blir i företaget, efter avdrag för egenavgifter. Företagets resultat varierar ofta stort från år till år. För att reglera/utjämna resultatet har en enskild firma tillgång till en rad olika verktyg såsom expansionsmedel, periodiseringsfonder och räntefördelning.

Vad är aktiebolag

Aktiebolag kan grundas av en eller flera delägare och är en juridisk person. Det innebär kort att aktiebolaget har rättigheter och skyldigheter precis som personen som driver en enskild firma, men ägarna är inte personligt ansvariga för de skulder och avtal man har i bolaget. Som det låter finns det aktier i ett aktiebolag, hur stort antal aktier det finns i ett bolag varierar. Ju fler procent utav företagets aktier man äger dess större del av företaget äger man (Visma, 2018b).

För att starta ett privat aktiebolag behövs minst 50 tkr i aktiekapital, det ska även bestå utav aktieägare och en styrelse som brukar vara ägarna. De flesta aktiebolag har en verkställande direktör men det är frivilligt i privata bolag, en ordförande är också frivilligt om till exempel styrelsen är minimal. Det behövs även en firmatecknare (Visma, 2018b). Dessutom krävs en auktoriserad revisor om företaget har mer än 3 anställda, har mer än 1,5 miljoner i balansomslutning eller har en nettoomsättning över 3 miljoner kronor. Detta eftersom ett aktiebolag är bokföringsskyldigt och ska skicka in sin årsredovisning till bolagsverket samt att man behöver redovisa företagets aktieägare, alltså vilka som äger bolaget. Ett aktiebolag har inte samma möjligheter till resultatutjämning, däremot kan man dela ut vinsten med lägre beskattning (Revideco, 2018).

Skatterättsliga regler

Enskild firma

Inkomster i enskild firma beskattas antingen som inkomst av kapital eller som inkomst av näringsverksamhet. För kapital är det vinsterna eller förlusterna på kapitalet som redovisas, till exempel om man säljer något hus eller mark. Till inkomst av kapital räknas även räntor och utdelningar och vinster eller förluster på värdepapper. Däremot ska man skatta på de räntor på tillgångar i företaget under kategorin näringsverksamhet, det gäller även de andra inkomster som man erhåller i den enskilda firman.

Den enskilda firman i sig beskattas inte eftersom den inte är något självständigt skattesubjekt, däremot blir inkomsten beskattad hos den fysiska personen, alltså ägaren. Det är vinsten i den enskilda firman som beskattas, skillnaden mellan intäkter och kostnader kan man enkelt uttrycka det. Kostnader är de kostnader företaget har för att bedriva verksamheten att få intäkter. De pengar som den som driver företaget behöver för att sköta sin privata vardag ses inte som en utgift för verksamheten. Skillnaden mellan näringsinkomsten och tjänsteinkomsten är att det inte finns någon arbetsgivare, man betalar de sociala avgifter själv i enskild firma och de kallas där egenavgifter (Skatteverket, 2017).

Lagstiftarna har eftersträvat att beskattningen ska bli så lika som möjligt mellan de olika företagsformerna och därför har den enskilda firma särskilda regler.

Egenavgifter

När man driver enskild firma måste man betala sociala avgifter precis som alla företag med anställda, de kallas i enskild firma egenavgifter. Man behöver inte betala något om överskottet i verksamheten är mindre än 1000 kronor. Det räknas som en kostnad för företaget och eftersom man inte vet hur stor avgiften blir vart år får man göra ett schablonavdrag för de beräknade egenavgifterna. Skillnaden mellan avgifterna enligt slutskattesedeln och schablonavdraget korrigeras i nästa års deklaration genom att man lägger till schablonavdraget från förra året och istället drar av de verkliga egenavgifterna (Lundén, 2017). Egenavgifter ska inte bokföras i verksamheten då de tillhör ens privata inkomstskatter. Har man ett aktivt företag får man göra ett schablonavdrag om max 25 % utav underlaget. För att räkna ut egenavgifterna utgår man från vinsten i företaget, sedan ska man räkna bort kostnader för sjukpenning och liknande om det förekommit. Full egenavgift är 28,97% (Skatteverket, 2017). Man kan i vanliga skatteprogram beräkna de verkliga avgifterna.

Som enskild näringsidkare kan man normalt få nedsättning av egenavgifterna, då gäller det att man ska ha överskott av en näringsverksamhet som är aktiv samt att de överstiger 40 000 kronor i överskott. Nedsättningen uppgår till 7,5 % på inkomstunderlaget upp till 200 000 kronor, därefter är nedsättningen på 15 000 kronor per år (Lundén, 2017).

Egna pensionskostnader för ägaren

Det är tillåtet att göra avdrag för egna pensionsförsäkringar och till inbetalningar på privata pensionssparkonton, det finns däremot begränsningar på hur mycket man kan dra av och när man gör betalningarna. Gränserna för beloppen räknas ut beroende på inkomsten, vid beräkning får man använda årets eller förra årets inkomster och kan välja det som är bäst. Man får inte dra av mer än summan av alla avdragsgrundande inkomster, det vill säga inkomst från näringsverksamheten före avdrag till pension och egenavgifter. Tjänsteinkomsten ska även räknas med. Man har rätt att göra avdrag med högst 35 % av inkomsten, däremot inte mer än 10 prisbasbelopp det vill säga 445 000 kronor (2018).

Om man gör avdraget i verksamheten måste man betala en särskild löneskatt om 24,26 % på beloppet man drar av. Den särskilda löneskatten är avdragsgill i näringsverksamheten (Skatteverket, 2017).

Räntefördelning

För att jämma ut skillnaderna mellan aktiebolag och enskild firma har lagstiftaren gjort att det är möjligt att räntefördela i enskild firma. Räntefördelning liknar utdelning i aktiebolag eftersom man flyttar en del av överskottet till kapitalinkomst och kan påföras en lägre skatt.

För att räkna ut hur mycket man kan räntefördela behöver man räkna ut en schablonmässig ränta på de pengar man har investerat i företaget, det vill säga det kapital man har i sin verksamhet. Man behöver veta det egna kapitalet i verksamheten

vid början av året för att beräkna räntefördelning. Eftersom enskild näringsidkare kan ta ut och in kapital hur man vill i företaget finns det regler för hur detta ska beräknas.

Om det finns ett positivt kapitalunderlag i företaget efter vissa regler som överstiger 50 000 kronor vid årets slut får man göra positiv räntefördelning. Man räknar fram en ränta på sitt kapital och flyttar detta belopp till inkomst av kapital istället för inkomst av näringsverksamhet. För 2018 var denna räntesats 6,49 % (Bolagsverket, 2019).

Man multiplicerar kapitalunderlaget med 6,49 % och erhåller därmed hur mycket som är tillåtet att räntefördela. Det är inte tillåtet att överstiga överskottet (rad R29 i deklarationen) med det räntefördelade beloppet och det vill säga räntefördelningen får inte heller leda till underskott (Skatteverket, 2017).

Expansionsfonder

Liksom med räntefördelning finns expansionsfonder för att göra skillnaden mellan aktiebolag och enskild firma så liten som möjligt. Expansionsfonder existerar för att hjälpa företag expandera med medel som inte beskattats så hårt. Expansionsfonder beskattas enbart med 22 %, det vill säga samma som bolagsskatten. Man skjuter upp skattebetalningen av inkomst till ett senare år och betalar först det när man återför expansionsfonden, då återbetalas samtidigt den inbetalda expansionsfondsskatten.

För att använda expansionsfond krävs det att det finns ett positivt kapital i företaget och avsättningen får inte överstiga inkomsten i företaget före kostnader för sjukpenning, kostnad för pensionssparande samt särskild löneskatt och egenavgifter. Det finns gränser på hur mycket man får sätta av till expansionsfonder och man får inte ha mer än 128,21 % av sitt kapitalunderlag i expansionsfonder. Detta måste beräknas om varje år, däremot finns det ingen tidsgräns för hur länge man får ha expansionsfonder (Skatteverket, 2017).

Periodiseringsfonder

Periodiseringsfonder är till för att skjuta upp skattebetalningen till ett annat år, det används främst till att jämna ut resultatet mellan olika år. Har man reglerat resultat från ett år när företaget gjorde vinst kan man återföra detta om företaget går med förlust och därmed erhålla en mindre förlust alternativt vinst beroende på förhållandena och på sätt kvitta förlust mot vinst. Det är även användbart för att jämna ut inkomsterna mellan åren.

Det finns även regler för hur mycket man får avsätta till periodiseringsfonder och de beräknas utifrån överskottet för verksamheten. Det är tillåtet att avsätta maximalt 30 % av överskottet till periodiseringsfonder innan man korregerat för egenavgifter, justering av expansionsfond, avdrag för pensionsinbetalningar samt sjukpenning. Periodiseringsfonden kan stå kvar i sex år innan den måste tillbaka till företaget, man kan under denna tid återföra den när man vill. Varje år bildar sin egen fond, därmed kan man ha sex löpande fonder samtidigt (Skatteverket, 2017).

Sammanfattning enskild firma

I tabell 1, *sammanfattning enskild firma*, sammanställs kort de viktigaste reglerna för enskild firma och de skattesatser som är beskriva i litteraturstudien

Åtgärd	Skattesats
Pensionsspara i företag	24,26 %
Räntefördelning	6,49 %
Egenavgifter	28,97 % minus nedsättning, max nedsättning 15 000 kr
Periodiseringsfond	30 % av det skattemässiga resultatet får avsättas
Expansionsfond	22 %, max avsättning 128,21 % av kapitalunderlaget

Tabell 1.

Aktiebolag

I ett aktiebolag är bokslutet grunden för beskattningen, det ska utföras enligt god redovisningssed. För att bilda ett aktiebolag krävs en insats på minst 50 000 kronor. I enskild firma är ett beskattningsår alltid 1 januari till 31 december, i aktiebolag kan man ha olika bokslutstid, det vill säga ett aktiebolag kan till exempel ha 1 maj till 30 april nästa år. Skatten för bolag är 22 %. Som ägare till aktier i ett aktiebolag betraktas man som ägare/delägare till bolaget i fråga, det finns både publika och privata aktiebolag. Publika aktiebolag kan sälja sina aktier till allmänheten och är generellt stora företag. De flesta aktiebolag är fåmansbolag. Enligt definition från Skatteverket är ett fåmansbolag när det finns fyra eller färre delägare som motsvarar mer än hälften utav rösterna för andelarna i företaget. Nedan går vi igenom några av de regler som finns för aktiebolag (Lundén, 2017).

Periodiseringsfonder

Precis som för enskild firma finns möjligheten att använda sig utav periodiseringsfonder i aktiebolag. Det ger aktiebolaget möjlighet att skjuta upp skattebördan till ett senare år, det kan alltså användas för att jämnar ut resultaten mellan åren. Aktiebolag får till skillnad från enskild näringsverksamhet enbart sätta av 25 % av överskottet i verksamheten, där enskild firma får sätta av 30 %. För att veta vilket belopp man är berättigad att sätta av till periodiseringsfonder måste man veta det skattemässiga överskottet och eventuell återföring av tidigare periodiseringsfonder. Baserat på det belopp som satts av till periodiseringsfond ska det tas upp en schablonintäkt till beskattning. Den beräknas genom att man tar summan av alla avsättningar till periodiseringsfonder vid årets början och multiplicerar det med 72% av statslåneräntan vid november månad av det beskattningsåret. Precis som för enskilda firmor måste periodiseringsfonderna föras tillbaka senast sjunde året efter avsättningen, däremot kan man återföra hela eller delar av periodiseringsfonderna tidigare (Skatteverket, 2018).

Utdelning

För att vara berättigad till utdelning måste man vara ägare till aktier i företaget. Utdelning på aktier kan beskattas i både kapital och tjänst på deklarationen. Upp till

vissa gränser beskattas utdelning enbart med 20 %, därefter beskattas den med 32 – 57% (kommunalskatt och eventuellt statlig skatt). Det är när beloppet går över en gräns och blir beskattat som tjänst istället för kapital. Det finns olika regler att beräkna beloppsgränsen, antingen använder man sig utav förenklingsregeln eller huvudregeln. Det är tillåtet att byta metod från år till år och välja det som är fördelaktigast. Generellt kan man säga att förenklingsregeln är lättast att använda, huvudregeln är bättre när man har flera företag eller om man har stora lönekostnader i företaget. Har man flera utdelande företag får man inte använda förenklingsregeln mer än på ett företag (Skatteverket, 2018).

Enligt förenklingsregeln är gränsbeloppet 169 125 kronor om man äger alla aktier i företaget, äger man hälften av aktierna är gränsbeloppet hälften utav 169 125 kronor gränsbeloppet och så vidare. Detta belopp räknas ut som 2,75 inkomstbasbelopp per år. Finns det sparat utdelningsutrymme i företaget så får man förenklingsregeln lägga till det sparade utdelningsutrymmet multiplicerat med 103,49 % till gränsbeloppet (Skatteverket, u.å).

Huvudregeln bygger på ett antal faktorer, men räknas på följande sätt. Det dina aktier kostat multiplicerat 9,49 % + lönebaserat utrymme + sparat utdelningsutrymme multiplicerat med 103,49 %, detta ger gränsbeloppen. Lönebaserat utrymme beräknas som 50 % utav de totala bruttolönerna i företaget (Skatteverket, u.å).

Sparat utdelningsutrymme uppkommer när man inte delar ut alls eller under gränsbeloppet, det som blir kvar blir kallat sparat utdelningsutrymme och kan användas för att ta ut pengar till lägre beskattning i framtiden. På det utdelningsutrymmet man sparar tillkommer en ränta om 3,59 % (2018), som läggs på det sparade utdelningsutrymmet vilket gör att det ökar varje år (Skatteverket, 2018).

Pensionskostnader för ägare

I aktiebolag är det möjligt att betala och göra avdrag för tjänste-pensionssparande precis som i enskild firma. Man får göra avdrag med upp till 35 % utav den intjänade lönen, taket ligger på 455 000 kronor (2018). Krav finns på att sparandet ska göras i en pensionsförsäkring eller på ett pensionssparkonto (Pensionsmyndigheten, 2018). Aktiebolag betalar arbetsgivaravgifter om 31,42 % på lönen men man undgår inkomstskatt genom att utnyttja reglerna för avdragsgillt sparande. På sparandet betalas istället särskild löneskatt om 24,26% som är en ren skatt (Bolagsverket, 2019b).

Sammanfattning aktiebolag

I tabell 2, *sammanfattning aktiebolag*, sammanställs kort de viktigaste reglerna för aktiebolag och de skattesatser som är beskriva i litteraturstudien.

Åtgärd	Skattesats
Pensionsspara i företag	24,26 %
Utdelning	20 % samt 22 % bolagsskatt
Lön	31,42 % arbetsgivaravgift
Periodiseringsfond	25 % utav skattemässiga resultatet

Tabell 2.

Privat

När man tagit ut pengarna ur företaget för pensionssparande finns det olika alternativ att placera sina pengar. Nedan följer lite olika regler och möjligheter.

Prisbasbelopp

Prisbasbeloppet beräknas varje år ut av Statistiska centralbyrån och fastställs sedan varje år av regeringen och det anpassas efter prisutvecklingen i samhället. Det används bland annat för att beräkna garantipensionen. I detta arbete har 2018 års prisbasbelopp använts, det vill säga 45 500 kronor (Regeringskansliet, 2018). I arbetet har prisbasbeloppet exempelvis använts för att beräkna taket för pensionsavdrag, sjukpenninggrundande löner.

Allmän pension

Allmän pension är den statliga pensionen i Sverige och alla som någon gång i livet arbetat eller bott i Sverige är berättigad till den. Av den pensionsgrundande inkomsten sätts 18,5 procent av till den allmänna pensionen, maximalt 7,5 inkomstbasbelopp. Av dessa 18,5 procent går 16 procent till inkomstpensionen och de resterande till premiepensionen. Har man haft låg inkomst eller ingen inkomst kan man, utöver en låg grundpension, få en garantipension, som bland annat baseras på hur många år du bott i Sverige (Pensionsmyndigheten, 2019).

Investeringsparkonto (ISK)

Investeringsparkonto är ett enkelt sätt att spara med skattade pengar, man kan då spara i aktier och fonder. ISK är förtryckt på deklarationen vilket gör det enkelt. Fördelarna med investeringsparkonto är att pengarna beskattas av en schablonskatt på det belopp man har på kontot. Det går att ta ut och sätta in pengar på ISK utan avgifter och skatter. Skatten på ISK beräknas genom att ta schablonintäkten av kapitalunderlaget och multiplicera denna med statslåneräntan den 30 november föregående år och öka den med en procentenhet. Detta innebär att för deklarationen 2019 var denna 1,49 %. Schablonintäkten är sedan beskattad med 30 %, vilket i många fall blir lägre än vanligt depåkonto (Pensionsmyndigheten, 2015a).

Kapitalförsäkring

Liksom ISK är kapitalförsäkring ett privat sparande, däremot ägs inte aktierna eller fonderna som finns i kapitalförsäkringen utav dig. De ägs utav ett försäkringsbolag och några av fördelarna är att man exempelvis kan välja till extra försäkringar om premiebefrielse och familjeskydd. I och med att man sparar privat är det skattade pengar och man betalar enbart en schablonskatt. Sparandet i en kapitalförsäkring är likande för ISK, det dras en skatt varje kvartal. Det är möjligt att äga fonder, aktier med mera och ta ut pengarna när du vill. Det är däremot viktigt att ha koll på vilka avgifter som olika företag har annars kan det bli dyrt skriver Pensionsmyndigheten. Enligt

Pensionsmyndigheten är det generellt bättre att spara med högre risk om man har kapitalförsäkring (Pensionsmyndigheten, 2015b).

Pensionsförsäkring

Om ett företag betalar din pensionsförsäkring kallas det tjänstepension, om du är egenföretagare kan du låta ditt företag betala din pensionsförsäkring eller är det möjligt att själv spara till pensionsförsäkring eller IPS som det kallas. Det är väldigt likt tjänsteförsäkring men det går inte att kombinera med någon annan försäkring, till exempel premiefrielseförsäkring. Det är mycket viktigt att man inte haft ens en kronas sparande i företaget tidigare, annars är man inte berättigad IPS (Bacos, personlig kommunikation). Pengarna i pensionsförsäkring eller IPS kan man använda först när man fyllt 55 år (Pensionsmyndigheten, 2019b).

Trappstegen

Trappstegen är designade av Nils Bacos och beskrivs i boken *Bli inte blåst på pensionen* (Bacos, 2013), de har blivit uppdaterade för 2018 års regler och inkomstnivåer för att bli aktuella. De beskriver övergripligt och enkelt hur man ska tänka när man är företagare. I boken rådgör Nils Bacos även vad han tycker man ska spara i men det har inte använts i någon större utsträckning i detta arbete.

Första trappsteget

Du har precis startat din verksamhet och omsätter inte så mycket. Försök att åtminstone ta ut en lön på 42,3 % utav prisbasbeloppet, prisbasbeloppet är 44 500 kronor (2018). Då börjar man tjäna in till sin allmänna pension, då det är det lägsta pensionsgrundande inkomsten. Det är därför första steget till pensionssparande om du tar ut en lön enligt $0,423 * 44\,500 = 18\,824$ kronor.

Andra trappsteget

Nu har förhoppningsvis företaget börja gå bättre och det är läge att höja lönen, lyft lönen till 200 000 kronor per år. Egenavgiften är 28,97 % men du har en reducerad egenavgift om 7,5 % på inkomstunderlaget som beskrivit i litteraturstudien. Det högsta avdraget är 15 000 kronor per år för enskild firma upp till 200 000 kronor. Man betalar endast kommunal inkomstskatt.

Tredje trappsteget

Nu börjar företaget generera pengar och då bör lönen höjas till intervallet 200 000 kronor – 468 700 kronor per år. När du tjänar över 200 000 kronor når du taket för nedsättning av egenavgifterna. Den högsta sjukpenningsgrundade inkomsten ligger på 8 prisbasbelopp, det vill säga $0,8 * 455\,000 = 364\,000$ kronor. Inom detta intervall betalar man endast kommunal skatt.

Fjärde trappsteget

Nu rullar företaget på bra och man kan ta ut en lön på över 468 700 kronor. Du är nu över gränsen och betalar både kommunal och statlig skatt. Vet man att det är en engångsföreteelse och du gjort ett riktigt bra år som inte är sig likt är det klokt att vid

denna tidpunkt använda sig utav periodiserings- eller expansionsfonder, för att undvika ta ut lön över brytpunkten.

Femte trappsteget

Företaget rullar på bra och ger stabila inkomster över 468 700 kronor i lön och ser ut att göra det i framtiden också. Det finns ingen mening med att använda periodiserings- eller expansionsfonder. Det är nu tillfälle att fundera om man ska bilda ett aktiebolag.

Sjätte trappsteget

Du har valt att fortsätta med den enskilda firman även om du tjänar över brytpunkten. Det är nu läge att utnyttja positiv räntefördelning. Du får på deklarationen göra ett avdrag på 12 000 kronor plus 35% av lönen, dock max 468 700 kronor.

För aktiebolag ser det lite annorlunda ut, i början är det är liknande uppbyggnad.

Första trappsteget

Du har precis startat din verksamhet och omsätter inte så mycket. Försök att åtminstone ta ut en lön på 42,3 % utav prisbasbeloppet, prisbasbeloppet är 44 500 kronor (2018). Då börjar man tjäna in till sin allmänna pension, då det är det lägsta pensionsgrundande inkomsten. Det är därför första steget till pensionssparande om du tar ut en lön enligt $0,423 * 44\,500 = 18\,824$ kronor.

Andra trappsteget

Lyft lönen till brytpunkten, det vill säga max 468 700 kronor per år. Man betalar kommunalskatt men man tjänar samtidigt in till allmän pension. Taket för den sjukpenningsgrundande inkomsten är 8 prisbasbelopp eller 364 000 kronor (2018).

Tredje trappsteget

Lyft lönen till mellan 468 701 – 480 700 kronor per år. Du går över gränsen för statlig skatt med löner över 468 700 kronor men eftersom du för göra privata pensionsavdrag om 12 000 kronor per år utnyttjar man denna möjlighet. Det betyder att man kan spara 12 000 kronor av oskattade pengar i en privat pensionsförsäkring, när man går i pension beskattas man på 30 % på dessa pengar. Det är en skattevinst på 20% eftersom man annars skulle betalt 50% i skatt på dessa pengar.

Fjärde trappsteget

När du tar ut lön som är mellan 480 701 kronor – 504 375 kronor. För föräldrapenning är gränsen 10 prisbasbelopp, alltså 455 000 kronor. För allmän pension är den övre gränsen 8,07 prisbasbelopp, alltså $0,807 * 625\,000 = 504\,375$ kronor (2018).

Om du inte har pension från ditt företag har du rätt till ett privat pensionsavdrag på 35 % utav lönen. Då är det lämpligast att ta ut lön upp till brytpunkten alltså 468 700 kronor och sedan spara i privat pensionsförsäkring på ett belopp av 35 675 kronor. Detta eftersom det enbart är lönsamt att dra av den del av din inkomst som blir beskattad runt 50 %.

Om du inte har möjlighet till pensionsavdrag, till exempel om du haft tjänstepension i företaget tidigare löser man detta genom att ta ut en utdelning och lön. Ta då ut lön på

480 700 kronor, använd avsättningen på pensionsavdrag på 12 000 kronor och därmed hamna under brytpunkten och då ta ut en utdelning då den beskattas enbart med 20 % upp till vissa belopp.

Femte trappsteget

Anta att man tar ut en lön på 504 375 kronor och tar ut en aktieutdelning, som tidigare beskrivits finns det två olika regler, antingen förenklingsregeln eller huvudregeln. Använd den regel som ger dig mest utdelningsutrymme och dela ut pengar enligt kapitalvinster, dessa beskattas enbart med 20 %. Även här förutsätts att man inte har pensionsrätt från företaget och gör ett privat pensionsavdrag på 35 675 kronor.

Det finns fler trappsteg inom aktiebolag men eftersom detta arbete inte kommer att komma upp i de pengar som krävs, kommer de inte redovisas här.

Sammanfattning privat

I tabell 3, *sammanfattning privat*, visas de viktigaste reglerna gällande den privata ekonomin och sammanfattar kort det som finns att läsa i litteraturstudien.

Begrepp	Regler
Full SGI	364 000 kr/år (2018)
Brytpunkt 1 statlig skatt	468 700 kr/år (2018)
Brytpunkt 2 statlig skatt	675 700 kr/år (2018)
Kommunalskatt	Ca 32 %

Tabell 3.

MATERIAL OCH METOD

Informationsupphämtning

Information om skatteregler har hämtats från Skatteverket och Bolagsverket, det för att förstå vad man kan göra och vad som är tillåtet. Råd och tips om pensionssparande har hämtats från källor som Pensionsmyndigheten. Informationen har tagits fram via sökmotorn Google, med sökord som *pension*, *pensionsspara enskild firma* och *pensionsspara aktiebolag*. Sökorden resulterade främst med material från Pensionsmyndigheten och Skattemyndigheten. Boken *Bli inte blåst på din pension* av Nils Bacos har använts flitigt och *Lantbrukarboken* av Björn Lundén.

Fallstudiernas upplägg och beräkning

För att ta reda på hur man lämpligast tar ut pengar från företag har Visma skatteprogram används med olika parametrar som kommer beskrivas nedan för två olika fallstudier. Den ena fallstudien är baserad på en enskild firma och den andra på ett aktiebolag för att belysa likheterna och skillnaderna som finns mellan de olika bolagsformerna. Fallstudierna är baserade på fiktiva företag, de är baserade på en och samma uttag efter skatt för att det ska bli jämförbart. Det som skiljer de olika metoderna är hur man tar ut pengar ur företaget och vad detta kostar. För enskild firma är de undersökt vad det kostar att ta ut pengar genom räntefördelning, ökad lön och pensionsspara i företaget.

Enskild firma

För enskild firma har antagits att man har 350 000 kronor i överskott efter avsättning till periodiseringsfonder, expansionsmedel, räntefördelning samt kostnader för egna pensionsavsättningar. Det har medgett en kostnad för egenavgifter om 66 987 kronor, därmed blir bruttolönen 283 013 kronor. Detta ger en nettolön efter skatt på 218 674 kronor, vilket är målvärde i samtliga analyser. Därefter har det undersökts vad som krävs av företaget för att man ska ha 12 000 kronor över till pensionssparande, med bibehållen nettolön. Dessa 12 000 kronorna är vad som är målet efter skatt och har tagits ut antingen som 12 000 kronor i pensionspremier i företaget, räntefördelning eller ökad lön för att se vad som krävs utav företaget beroende på val av uttagsform.

För enskild firma har kalkylerna utgått från att det ska vara samma nettolön på alla alternativ för att få en utgångspunkt att undersöka. För de olika alternativen har det i deklarationen använts möjligheten till ett privat pensionssparande på 12 000 kronor om året. Det gäller i alla fall förutom då man pensionssparar direkt i företaget och betalar då särskild löneskatt om 24,26 %.

För att få fram företagets kostnader räknas baklänges från nettolön till bruttolön och därifrån till "lön" inklusive avgifter, olika avgifter i enskild firma och aktiebolag. Har man då räknat uppåt och fått samma bruttolön för att hålla egenavgifterna samma på alla

alternativ, förutom på det alternativet med högre lön, där är egenavgiften annorlunda och framräknat utav Visma skatteprogram och det är även därför nettolönen skiljer sig litet. Dessa uträkningar ligger under bilagorna och kommer att redovisas i enkelhet under avsnittet resultat.

Aktiebolag

För aktiebolag har det beräknats med samma nettolön, aktiebolag har högre kostnader för anställda, därför har man i arbetet utgått från nettolönen och sedan räknat baklänges för att för reda på kostnaden för företaget. Det har sedan precis som i fallet med enskild firma använt möjligheten i deklarationen att använda 12 000 kronor till privat pensionssparande.

Utvärdering utav resultaten

För att utvärdera resultaten behöver man undersöka på hur dessa olika sätt artar sig under många år. Pensionssparande görs inte enbart under ett år utan förhoppningsvis under många år. Därför har det utgått att man sparar pengar under en längre tid, i detta arbete har det varit beräknat på 26 års sparande. För att sedan ta ut pengarna under 22 år efter pensionsålder. På de pengar man sparar varje år, 12 000 kronor, är det en antagen värdeökning om 2 % om året på värdet. Den är satt låg eftersom man då kan räkna bort inflationspåverkan och räntan blir därmed real istället för nominell. Detta har gjorts med hjälp utav Microsoft Excel och program gjort utav Knut Wålstedt.

Intervjuer

För att få ytterligare bredd och perspektiv på arbetet har intervjuer genomförts med Jesper Arvidsson från Sparbanken syd i Kävlinge, Nils Bacos pensionsexpert som utgivit böcker angående pensionssparande och Jacob Larsson från Vågen AB i Ängelholm som är försäkringsförmedlare. Dessa intervjuer är baserade på frågor som hur man som lantbrukare ska tänka på när man tänker på pension och hur man bör gå tillväga och de återfinns i bilagorna.

RESULTAT

I detta kapitel redovisas de beräkningar som har utförts för de två fallstudierna och en sammanställning utav intervjuerna. För att enklare presentera är resultaten sammanfattade och enkelt beskrivna nedan. Resultaten från beräkningarna finns att finna i bilagorna 1-10. Intervjuerna finns i sin helhet på bilaga 11-12.

Enskild firma

Sammanställning

Enskild firma

	Utgångsläge	Räntefördelning	Ökad lön	Pensionsspara i företaget
Överskott före räntefördeln	400 000 kr	400 000 kr	400 000 kr	400 000 kr
Räntefördelning	0 kr	-17 143 kr	0 kr	0 kr
Period.fond	-50 000 kr	-32 857 kr	-28 000 kr	-35 089 kr
Pensionsspara i företaget	0 kr	0 kr	0 kr	-14 911 kr
Överskott	350 000 kr	350 000 kr	372 000 kr	350 000 kr
Egenavgifter	-66 986 kr	-66 986 kr	-72 000 kr	-66 986 kr
Inkomst	283 014 kr	283 014 kr	300 000 kr	283 014 kr
Kapitalinkomst	0 kr	17 143 kr	0 kr	0 kr
Skatt kapitalinkomst	0 kr	-5 143 kr	0 kr	0 kr
Övr skatt	-64 340 kr	-64 340 kr	-69 316 kr	-64 340 kr
Netto	218 674 kr	230 674 kr	230 684 kr	218 674 kr
Avsättning till pensionsspar	0 kr	-12 000 kr	-12 000 kr	0 kr
Netto efter avsättning	218 674 kr	218 674 kr	218 684 kr	218 674 kr

Figur 1. Sammanställning av resultat från bilaga 1–8

Eftersom det är samma netto på alla scenarion får man kolla på periodiseringsfonden för att se vad de olika alternativen kostar företaget. Som resultatet visar i enskild firma krävs det 17 143 kronor av företaget för att få ut 12 000 kronor skattade när man använder sig utav räntefördelning. För att få ut lika mycket pengar skattade krävs det 22 000 kronor av företaget om man ökar lönen. För att pensionsspara i företaget krävs det 14 911 kronor av företaget.

För att få djupare analys krävs det att man undersöker de olika alternativen över tid och inte enbart under ett år. För att göra detta har en Excel-modell uppbyggd av Knut Wålstedt använts. I den modellen tar man ut pengar ur företaget under 26 år, dessa pengar beräknas växa med 2 % om året tills de år man börjar ta ut pengarna. När man börjar ta ut pengarna växer de fortfarande med 2 % om året men de tillförs inga nya. Modellen beräknar att man tar ut pengar i 22 år. Modellen beskriver hur mycket pengar som kan tas ut per år, med hänsyn till antal år och procentsats. Summan utbetalning är hur mycket som kan tas ut per år multiplicerat med antal år (22), detta är vad uttaget blir. Summa inbetalningar är kostnaden för företaget multiplicerat med antal år (26).

Enskild firma			
	Räntefördelning	Ökad lön	Pensionsspara i företaget
Summa ut	503 403 kr	584 384 kr	332 246 kr
Summa in	-445 718 kr	-572 000 kr	-387 686 kr
Resultat	57 685 kr	12 384 kr	-55 440 kr

Figur 2. Sammanställning av resultat från bilaga 9–10

Med de givna parametrarna blir effekten att det är helt klart bäst att använda sig av räntefördelning för att ta ut pengar ur enskilda firmor med denna lönenivå. Att öka lönen är också ett bra alternativ. Det absolut sämsta är att pensionsspara i företaget enligt denna fallstudie.

Aktiebolag

Sammanställning

	AB			
	Utgångsläge	Ökad lön	Pensionsspara i företaget	Utdelning
Kostnad för aktiebolag	371 936 kr	394 277 kr	386 847 kr	391 166 kr
Arbetsgivaravgift 31,42 %	-88 923 kr	-94 264 kr	-88 923 kr	-88 923 kr
Inkomst	283 013 kr	300 013 kr	283 013 kr	283 013 kr
Pensionsspara i företaget	0 kr	0 kr	-14 911 kr	0 kr
Kapitalkostnad	0 kr	0 kr	0 kr	-19 231 kr
Övr skatt	-64 340 kr	-69 316 kr	-64 340 kr	-64 340 kr
Netto	218 673 kr	230 697 kr	218 673 kr	218 673 kr
Kapitalinkomst	0 kr	0 kr	0 kr	12 000 kr
Avsättning till pensionsspar	0 kr	-12 000 kr	0 kr	-12 000 kr
Netto efter avsättning	218 673 kr	218 697 kr	218 673 kr	218 673 kr

Figur 3. Omräkning från bilaga 1–8, från enskild firma till aktiebolag

Utgångsläget i aktiebolaget ger en högre kostnad för bolaget eftersom det är högre arbetsgivaravgift. För att öka lönen krävs det 22 341 kronor av företaget för att få ut 12 000 kronor skattade. För utdelning krävs det 19 231 kronor av företaget för att få ut 12 000 kronor skattade. Detta eftersom det först behövs en vinst för att ta ut pengar, därmed blir bolaget beskattat med bolagsskatten och sedan kapitalinkomstskatt.

För att få djupare analys krävs det att man undersöker de olika alternativen över tid och inte enbart under ett år. För att göra detta har en Excel-modell uppbyggd av Knut Wålstedt använts. I den modellen tar man ut pengar ur företaget under 26 år, dessa

pengar beräknas växa med 2 % om året tills de år man börjar ta ut pengarna. När man börjar ta ut pengarna växer de fortfarande med 2 % om året men de tillförs inga nya. Modellen beräknar att man tar ut pengar i 22 år. Modellen beskriver hur mycket pengar som kan tas ut per år, med hänsyn till antal år och procentsats. Summan utbetalning är hur mycket som kan tas ut per år multiplicerat med antal år (22), detta är vad uttaget blir. Summa inbetalningar är kostnaden för företaget multiplicerat med antal år (26).

AB			
	Utdelning	Ökad lön	Pensionsspara i företaget
Summa ut	503 403 kr	584 384 kr	332 246 kr
Summa in	-500 000 kr	-580 866 kr -	387 686 kr
Resultat	3 403 kr	3 518 kr -	55 440 kr

Figur 4. Sammanställning av resultat från bilaga 10

För aktiebolag ger vid dessa inkomstnivåer ingen direkt skillnad på vare sig utdelning eller ökad lön. Pensionsspara i företaget fungerar på liknande sätt och är det sämsta även för aktiebolag vid denna inkomstnivå. Det har tagits hänsyn till ökade skatt vid högre lön och vilka effekter det ger på den allmänna pensionen. För utdelning är bolagsskatten och utdelningsskatten medräknande.

Resultat av intervjuer

Enligt Jesper Arvidsson på Sparbanken Skåne är det inte särskilt vanligt att lantbrukare pensionssparar. ”Traditionellt har det varit jättedåligt, men det finns undantag. Framförallt är de yngre som pensionssparar, de med stort värde och lite belåning tänker inte på det” säger Jesper. På frågan om att lantbrukare inte pensionssparar utan återinvesterar i verksamheten säger Nils Bacos konsult att ”det betyder i grund att de pensionssparar, men är det på rätt sätt?”. Nils menar att har man tillräckligt med exempelvis traktorkraft finns det inget större behov utav en ny traktor utan dessa pengar hade kunnat gå till pensionssparande. Han menar även att riskfördelningen blir sned om man enbart satsar pengar på företaget, det är viktigt med riskfördelning. Nils avslutar med att säga ”många lantbrukare knackar i huset och säger detta är min pension”. Det är viktigt att sprida riskerna.

Enligt både Nils och Jesper beror det på vilka tidsperspektiv, löner man tar ut om man borde pensionsspara med skattade eller oskattade pengar. Nils påpekar att det finns värde i dem skatter vi betalar, som sjukpension, föräldrapenning och mer. ”På låga löner är det bäst att spara med skattade pengar” säger Nils. Egenföretagare är generellt dåliga på lön, de tar ofta ut låg lön och använder därmed periodiseringsfonder felaktigt, grundar sig i rådgivarproblem enligt Nils.

Både Nils och Jesper tror att de med aktiebolag sparar mer pengar än de med enskilda firmor. ”Aktiebolag startar folk för det går bra och då finns det mer möjlighet att avsätta pengar till pension” enligt Jesper. Nils tillägger ”även om du äger bolaget är den enskilda näringsidkaren för insyltat i det egna bolaget. I aktiebolag är det mer skilda kassor och oftast skapar man aktiebolag eftersom det går bra för bolaget.”

För att rådgöra om pension menar Jesper att det är viktigt att se på hela bilden och kundernas situation. Banken rådgör att man bör ha minst 30 000 kronor/månad alltså full sjukpenninggrundade inkomst, detta är för att klara av ifall man blir långtidssjuk.

Banken försöker få kunderna att pensionsspara så tidigt som möjligt men kunderna vill inte träffa dem förrän det går bra för företaget. De försöker slussa pengarna som kunderna tar ut genom utdelning och liknade till bankens ekonområdgivare istället för att de går till nöjeskontot. Nils menar att man bör fråga sig själv om man ska fortsätta verksamheten varje bokslut, det bör man göra oavsett om man är anställd eller ägare. Det är sparandet som är viktigt, inte vad man sparar i.

Det finns fördelar både med aktiebolag och enskild firma är båda överens om. Nils förklarar att tar man ut låg lön i enskild firma får man inte ut något av den särskilda löneskatten eftersom löneavdragen blir så pass små. Återigen säger Nils att intjäningen är oftast högre om man har aktiebolag och därmed har du fler möjligheter att pensionsspara. Jesper säger liknande och han menar även på att många får rådet att gå över till aktiebolag utan någon större motivering. Nils berättar även ett trick i aktiebolag ”sätter du 0 i pensionssparande i företaget kan du i aktiebolag också pensionsspara privat och göra avdrag för det”, dock gäller det att aktiebolaget aldrig avsatt pengar till pensionssparande.

Om periodiseringsfonder och när man bör använda dem säger Nils ”periodiseringsfonder kan vara jättebra, men man måste förstå dem, se om de är en utjämning av inkomsten”. Man bör även se över en större tidsperiod och hantera dem för att inte få en skattesmäll när de löses upp. Jesper tycker det är mer en fråga för redovisningsekonomer men tycker de används lite felaktigt, eftersom man kan sätta av till exempelvis pensionsförsäkring istället.

Räntefördelning däremot säger både Jesper och Nils att det används väldigt sällan. Det eftersom man ombildar företaget till aktiebolaget innan räntefördelning blir intressant. Nils säger att det inte bör användas vid låga löner och det är enbart när man har riktigt höga löner i enskild firma det är intressant.

För utdelning säger Jesper ”att det är det bästa att göra i aktiebolag men ofta försvinner dessa pengar till lyxkonsumtion istället för pensionssparande. De som bara kollar siffror är utdelning vinnaren i aktiebolag. Tidigare satte man av mer till pension, utdelningar har ökat den senaste tiden”. Banken försöker slussa pengarna till en privat rådgivare. Nils menar att många börjar ta ut utdelning för tidigt, många glömmer även bort bolagsskatten och utdelningsskatten och har en dålig lön, vilket är konstigt.

Om hur vanligt det är att spara i egen pensionsförsäkring menar Nils att det är vanligare i aktiebolag än enskild näringsverksamhet på grund av låga löner. Jesper säger att det är vanligt, dock i andra yrken än lantbruk generellt. Han fortsätter och säger att är man ensam ägare är det mindre vanligt att man sparar i enskild näringsverksamhet.

DISKUSSION

Även om resultaten visar att det är minst lönsammast att ta ut pengar genom pensionssparande i enskild firma finns det fördelar som talar för denna lösning. Genom att teckna en pensionsförsäkring blir pengarna låsta till man är 55 år eller äldre. Detta gör att de inte kan användas till nöje och annan vardagslyx. De blir kvar på det kontot som de är öronmärkta för, det vill säga pension. Räntefördelning var det bästa i denna studie men det används nästan aldrig, förutom om man har enskild firma och tjänar över brytpunkterna för statlig skatt enligt Nils Bacos (personlig kommunikation).

För resultaten för aktiebolag visar det att både utdelning och ökad lön är hyggligt bra. Precis som i fallen med enskild firma finns det fördelar med pensionsförsäkring. Aktiebolag kan inte räntefördela utan de har utdelning och det finns risk att de pengarna man tar ut ur företaget går till nöje och annan lyxkonsumtion.

Att använda skatteprogram för att beräkna skatt har varit det lättaste för detta arbete, det hade tagit alldeles för lång tid att göra de beräkningarna själv. Det är inte helt lätt att utvärdera vad som är bäst för olika lantbrukare. Allt beror på hur företaget går och hur intjäningen ser ut. Den generella bilden är att det inte är lönt att pensionsspara men man glömmar ofta att räkna ut olika effekter som händer när man väl börjar pensionsspara, så som ränta på ränta effekten.

Arbetet har kunnat svara på de frågeställningar som fanns vid arbetets början. Resultaten är säkra gällande dessa parametrar, dock är inte resultaten särskilt säkra om inkomstnivån är annorlunda eller om man använder andra räntenivåer än de angivna i detta arbete. Det intressanta med arbetet har varit att undersöka de olika alternativen det finns för att ta ut pengar ur ett företag. Innan arbetets början visste jag inte om alla möjligheter och tyckte mest det var en massa regler och problem.

Det som kunde göras bättre är att ha in fler företag så man får lite olika scenarion, där man kan se vad som är bäst för olika inkomstnivåer. Det kommer att skilja sig vid olika lönenivåer och det gör att resultaten kommer se annorlunda ut.

För enskild firma är det lätt att man använder sig utav periodiseringsfonder på fel sätt, precis som Nils Bacos (personlig kommunikation) säger. Man är rädd att ta ut lön i enskilda firmor, vilket är felaktigt enligt mig. Om man jämför resultaten från dessa fallstudier kommer man inte högt i modellen om trappsteg av Nils Bacos (personlig kommunikation). I detta arbete kommer vi bara upp till det tredje trappsteget i fallet med den enskilda firman. Många egenföretagare tar ofta ut lägre eller liknande lön som i detta fall och sedan använder periodiseringsfonder för att dra ner lönen ännu mer. De hamnar under gränsen för full sjukpenninggrundande inkomst vilket både Arvidsson (personlig kommunikation) från Sparbanken Skåne och Nils Bacos (personlig kommunikation) tryckt på att den lönen ska man åtminstone ta ut från sitt företag.

En stor fråga är vad man gör när man väl har plockat ut pengarna ur företaget, när man har pengarna ute har man kommit halvvägs. Hur man sedan ska placera pengarna är en komplicerad fråga, har man ingen erfarenhet eller intresse av aktiemarknaden blir det svårt att placera sina pengar i aktier och fonder. Man vill ju ändå ha avkastning på sina

pengar och inte bara låta dem stå stilla och hela detta arbete förutsätter att man har en viss utveckling på pengarna. Det naturliga är att man använder pengarna till det man är bra på och kan, det kan vara en bra investering att köpa en traktor till, men precis som Nils Bacos (personlig kommunikation) sa har man tillräckligt med traktorer är det väldigt onödigt med en "bokslutstraktor" och de pengarna kunde använts till något annat.

Detta arbete har inte undersökt alla metoder, det finns till exempel direktpension för aktiebolag. Enligt bankman Jesper (personlig kommunikation) är direktpension inte så stort eftersom det inte är så många rådgivare som har koll på det. Jacob Larsson (personlig kommunikation) ser fördelar med direktpension och har hjälpt en del kunder med det upplägget.

Att planera pension kan vara till stor hjälp, om man ska arvsskifta gården. Det vanligaste är att någon i den egna familjen tar över gården, man vill då som överlämnare gärna hjälpa till men finns där andra arvingar vill man helst att det ska bli så lika som möjligt. Har man under sin tid som egenföretagare byggt upp en bra pensionsgrund som täcker ens egna behov gör det att det krävs mindre kapital från övertagaren till överlämnaren och troligtvis går bodelningen lättare.

Råd till företagare

Från dessa fallstudier som gjorts i arbetet och intervjuerna har gjort att dessa slutsatser kan dras för er som är företagare. Det är bäst att ta ut så hög lön som möjligt ur sitt företag enligt Nils Bacos (personlig kommunikation), det gäller oavsett om man har enskild firma eller aktiebolag. Det är även det som är lättast för er företagare att göra, förutsätter att ni redan tar ut lön så det är inte något nytt. Det är möjligt att det känns surt att betala mycket skatt men det är ett pensionssparande i sig. Det är enligt Nils Bacos bäst att spara i aktier, fonder och livförvaltning eller amortera på lånen, när man sparar med skattade pengar. Pensionsförsäkring är egentligen bara ekonomiskt bra när du kommer upp i överskott som kommer över brytgränserna för statlig skatt.

Råd till rådgivare

Börja prata om pensionen tidigt med era företagskunder, det är mycket viktigt att komma igång tidigt. Det är inte bara dåligt att betala skatt, det ger mycket tillbaka till dem som gör det. Pension är inte det första man tänker på när man är företagare, speciellt inte när man är ung. Det kan vara bra att prata om att avsätta pengar till ett privat sparande när man inte har överskott som kommer över brytgränserna enligt trappstegen ovanför. Som egenföretagande ger detta även en buffert att ta av vid sämre tider eller när man ska investera i något. Under arbetet med examensarbetet har det kommit fram att det pratas väldigt lite om pension, dels för man inte vill lägga näsan i blöt men även för man inte kan tillräckligt mycket.

Trappsteg

Detta är en omarbetning utav den trappstegen som är beskriven under litteraturstudien. Den är förenklad ner till en mening per trappsteg, för att enkelt beskriva vad som bör göras som företagare. De sex översta trappstegen gäller för enskild firma och de under gäller för aktiebolag. Det är tillagt var i tillväxtstadiet på företaget man ligger, dessa är kanske inte helt korrekta men enligt mig en vettig trappstege och en bra grund till pensionen.

Trappstegen enskild firma

1. Start av företag, ta ut lön över 18 824 kr/år
2. Första åren efter start, öka lön till 200 000 kr/år
3. Några år efter start, ta ut lön över SGI dvs 364 000 kr/år
4. Går hyggligt bra, ta ut lön upp till brytpunkt för statlig skatt dvs 468 700 kr/år
5. Det går bra och ser bra ut inför framtiden, starta aktiebolag
6. Du vill inte starta aktiebolag, använd räntefördelning

Trappstegen för aktiebolag

1. Start av företag, ta ut lön över 18 824 kr/år, skipa detta om du ombildat från enskild firma
2. Ta ut lön över SGI, alltså 364 000 kr/år upp till max 468 700 kr/år.
3. Över 468 700 kr/år i lön. Använd avdragsrätten och pensionsspara i försäkring
4. Har du inte rätt till avdrag, använd utdelning.
5. Det går riktigt bra, använd avdrag, full lön och utdelning härnäst.

Slutsatser

- Slutsatserna i detta arbete är att räntefördelning är ekonomiskt bäst för enskild firma. Därefter kommer ökad lön och absolut sämst ekonomiskt var att pensionsspara i företaget. Dessa slutsatser gäller vid de parametrar som använts i detta arbetet och ska inte ses som generella eller vägledande.
- För aktiebolag blev ökad lön något bättre än utdelning ur ekonomisk synpunkt, även i aktiebolag var det sämst att pensionsspara i företaget.
- Slutsatserna från intervjuerna är att man bör ta ut lön och inte använda något annat instrument förrän man kommer upp till brytpunkterna för statlig skatt.
- Det behöver inte vara en dålig affär att pensionsspara genom fastighetsinvesteringar men det är viktigt att riskfördela.
- När man tagit ut pengarna är det bäst att spara med skattade pengar upp till brytpunkten för statlig skatt, till exempel i ISK eller kapitalförsäkring och därefter i pensionsförsäkring som exempel.

REFERENSER

Skriftliga

Bacos, N. (2013). *Bli inte blåst på pensionen!* 2 Uppl. Lund:AdAlta AB

Björe, A. (2018). *Småföretagare – öka din pension*. Tillgänglig: <https://www.minpension.se/allt-om-pensioner/paverka-din-pension/smaforetagare%E2%80%93oka-din-pension> [2019-05-02]

Bolagsverket (2019a). *Redovisa resultat*. Tillgänglig: <https://www.verksamt.se/driva/skatter-och-avgifter-enskild-naringsverksamhet/redovisa-resultatet> [2019-05-06]

Bolagsverket (2019b). *Skatter och avgifter för aktiebolag*. Tillgänglig: <https://www.verksamt.se/driva/skatter-och-avgifter/aktiebolag> [2019-05-06]

Johansson, C. (2016). *Farmers' retirement pension*. Sveriges lantbruksuniversitet. Agronomprogrammet (Examensarbete 2016)

Lundén, B. (2017). *Lantbrukarboken*. 14. Uppl. Näsviken: Elanders Sverige AB

Nilsson, J. (2016). Många lantbrukare saknar planering inför pensionen. *Lantbrukets affärer* nr 5. Tillgänglig: https://pub.epsilon.slu.se/13748/1/nilsson_j_161122.pdf [2019-05-02]

Pensionsmyndigheten (2018). *För dig med aktiebolag*. Tillgänglig: <https://www.pensionsmyndigheten.se/foretagare/for-dig-som-har-aktiebolag> [2019-04-20]

Pensionsmyndigheten (2019a). *Allmän pension*. Tillgänglig: <https://www.pensionsmyndigheten.se/forsta-din-pension/sa-fungerar-pensionen/allman-pension> [2019-04-20]

Pensionsmyndigheten (2019a). *Eget sparande till din pension*. Tillgänglig: <https://www.pensionsmyndigheten.se/forsta-din-pension/sa-fungerar-pensionen/eget-sparande-till-pension> [2019-04-20]

Pensionsmyndigheten (2015a) Vad är ett investeringssparkonto? *Monicas pensionsblogg*. [Blogg]. 30 april. Tillgänglig: <https://www.pensionsmyndigheten.se/monicas-pensionsblogg/monicas-pensionsblogg/vad-ar-ett-investeringsparkonto> [2019-04-22]

Pensionsmyndigheten (2015b) Vad är ett investeringssparkonto? *Monicas pensionsblogg*. [Blogg]. 30 april. Tillgänglig: <https://www.pensionsmyndigheten.se/monicas-pensionsblogg/monicas-pensionsblogg/vad-ar-en-kapitalforsakring> [2019-04-22]

Pettersson, L. (2018). *Småföretagande och pension*. Novus. Tillgänglig:
<https://danskebank.com/-/media/files/se/pdf/press/danske-bank-novus-smaafoeretagare-och-pension-180516-.la=sv-se.pdf> [2019-05-04]

Regeringskansliet (2018). *Prisbasbelopp för 2019 fastställt*. Tillgänglig:
<https://www.regeringen.se/artiklar/2018/09/prisbasbelopp-for-2019-faststallt/> [2019-04-20]

Revideco AB (2018). *3:12-regelerna – så beskattas du för utdelning 2019*. Tillgänglig:
<https://www.revideco.se/312-regelerna-sa-beskattas-du-for-utdelning/> [2019-05-04]

Skatteverket (2017). *Skatteregler för enskilda näringsidkare*. [Broschyr]. Stockholm: Skatteverket. Tillgänglig:
<https://skatteverket.se/download/18.41f1c61d16193087d7fabb8/1521620098327/skatteregler-for-enskilda-naringsidkare-skv295-utgava21.pdf> [2019-04-28]

Skatteverket (2018). *Skatteregler för aktie- och handelsbolag*. [Broschyr]. Stockholm: Skatteverket. Tillgänglig:
<https://skatteverket.se/download/18.22501d9e166a8cb399f2b10/1557399787917/skatteregler-for-aktie-och-handelsbolag-skv294-utgava17.pdf> [2019-04-28]

Skatteverket (u.å). *Utdelning på kvalificerade aktier*. Tillgänglig:
<https://www.skatteverket.se/foretagochorganisationer/drivaforetag/famansforetag/utdelningochvinstframansforetag/utdelningpakvalificeradeaktier.4.b1014b415f3321c0de27ce.html> [2019-04-29]

Visma Spcs AB (2018a). *Enskild firma – vad är enskild firma?* Tillgänglig:
<https://vismaspcs.se/ekonomiska-termer/vad-ar-enskild-firma> [2019-05-04]

Visma Spcs AB (2018b). *Aktiebolag – vad är ett aktiebolag?* Tillgänglig:
<https://vismaspcs.se/ekonomiska-termer/vad-ar-aktiebolag> [2019-05-04]

Muntliga

Jesper Arvidsson, bankman Sparbanken Skåne, Alnarp. Intervju. [2019-05-03]

Nils Bacos, konsult, Alnarp. Intervju [2019-05-06]

Jacob Larsson, Vågen AB, Ängelholm. Möte. [2019-05-06]

BILAGOR

Bilaga 1

Skattemässiga justeringar av bokfört resultat			
R12	Bokfört resultat (förs över från R11 sidan 1)	(+/-) =	400 000
R13	Bokförda kostnader som inte ska dras av	+	
R14	Bokförda intäkter som inte ska tas upp	-	
R15	Intäkter som inte bokförts men som ska tas upp	+	
R16	Kostnader som inte bokförts men som ska dras av	-	0
R17	Sammanlagt resultat av verksamheten	=	400 000
R18	Gemensam verksamhet - överskott redovisad av annan ^{3b} eller min andel av överskott ^{3b}	-	
R19	Gemensam verksamhet - underskott redovisad av annan ^{3b} eller min andel av underskott ^{3b}	+	
R20	Min andel som medhjälpande make (+) och andel till medhjälpande make (-)	-	
R21	Min andel av resultatet från verksamheten/erna	=	400 000
R22	Övriga skattemässiga justeringar, kostnader min andel (t.ex. utgifter för resor till och från arbetet)	-	
R23	Övriga skattemässiga justeringar, intäkter min andel	+	
R24	Utnyttjat underskott från föregående beskattningsår (R48 i föregående års blankett)	-	
R25	Skogsavdrag/substansminskningsavdrag enligt blankett N8	-	
R26	Återföring av värdeminskingsavdrag m.m. vid avyttring av näringsfastighet och s.k. avskattning (skogs- och substansminskningsavdrag redovisas även på N8)	+	
R27	Uttag från skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto	+	
R28	Inbetalning till skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto	-	
R29	Överskott (+)/Underskott (-) före-räntefördelning	=	400 000
R30	Positiv räntefördelning, dock högst överskott vid R29 (beloppet förs även till p. 11.1 på INK1)	-	0
R31	Negativ räntefördelning (beloppet förs även till ruta p. 11.2 på INK1)	+	
R32	Återföring av periodiseringsfond	+	
R33	Överskott (+)/Underskott (-) före avsättning till periodiseringsfond	=	400 000
R34	Avsättning till periodiseringsfond, dock högst 30 % av överskott vid R33	-	50 000
R35	Överskott (+)/Underskott (-) före ökning av expansionsfond	=	350 000
R36	Ökning av expansionsfond, dock högst överskott vid R35 (beloppet förs även till p. 12.1 på INK1)	-	0
R37	Minskning av expansionsfond (beloppet förs även till p. 12.2 på INK1)	+	
R38	Egna pensionspremier eller inbetalning på pensionsparkonto i näringsverksamheten (beloppet förs även till p. 10.6 på INK1)	-	0
R39	Särskild löneskatt på pensionssparavdrag i R38	-	0
R40	Medgivna avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår	+	
R41	Påfordra egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår	-	
R42	Överskott (+)/Underskott (-) före årets avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt	=	350 000
R43	Årets beräknade avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt	-	66 987
R44	Sjukpenning hänförlig till denna näringsverksamhet	+	
R45	Allmänt avdrag. Vid konsträring eller nystartad näringsverksamhet utnyttjat underskott (beloppet förs även till p. 14.1 på INK1)	+	
R46	Underskott som utnyttjas i kapital. Vinst vid avyttring av näringsfastighet/näringsbostadsrätt och underskott i andelslhus	+	
R47	Överskott(+). Överförs till INK1 sidan 2, p. 10.1 eller 10.3	=	283 013
R48	Underskott(-). Överförs till INK1 sidan 2, p. 10.1 eller 10.4. Nästa år förs beloppet till R24	=	

3a Anges av den som vid representantredovisning redovisar hela resultatet i R12.

3b Min andel av resultatet kan hämtas från blankett NEA eller vid representantredovisning föras in direkt i NE-blanketten.

Övriga uppgifter	
1. Har du dragit av kostnader för personbil eller lätt lastbil som är leasad (hyrd) i näringsverksamheten eller som är bokförd som tillgång?	☐ Ja
2. Har du dragit av bilkostnader för egen bil enligt schablon (18,50 kr/mil), ange beloppet.	
3. Ränteutgifter enligt kontrolluppgifter för beskattningsåret som dragits av i näringsverksamhet, ange belopp.	
4. Vid restvärdesavskrivning: återfordra belopp för av- och nedskrivning, försäljning och utrangering.	
5. Årets begärda och tidigare års medgivna värdeminskingsavdrag som finns vid beskattningsårets utgång avseende byggnader.	
6. Årets begärda och tidigare års medgivna värdeminskingsavdrag som finns vid beskattningsårets utgång avseende markanläggningar.	

4 Uppgift behövs bara lämnas av den som har redovisat räntefördelning i ruta R30 eller R31, eller som under beskattningsåret har ökat sitt positiva fördelningsbelopp som sparas till nästa beskattningsår.

5 Uppgift behövs bara lämnas av den som vid beskattningsårets utgång har kvarvarande expansionsfond.

7. Ersättningsfonder vid beskattningsårets utgång	
8. Kapitalunderlag för räntefördelning (positivt) ⁴	5 770 000
9. Kapitalunderlag för räntefördelning (negativt) ⁴	
10. Positivt fördelningsbelopp som sparas till nästa beskattningsår ⁴	374 473
11. Kapitalunderlag expansionsfond (positivt) ⁵	5 677 000

NEM-2-10-2018P4

Bilaga 2

Skattesats: 32,542
Tillhör: Svenska Kyrkan

Sammanställning förvärvsinkomst

Inkomst av aktiv näringsverksamhet	+	283 013
Fastställd förvärvsinkomst	=	283 000
Grundavdrag	-	20 900
Beskattningsbar förvärvsinkomst	=	262 100
Underlag allmän pensionsavgift	=	283 000
Underlag skattereduktion för arbetsinkomst	=	283 000

Sammanställning kapitalinkomst

Inkomst av kapital	=	0

Skatter och avgifter

Kommunal inkomstskatt (30,93%)	+	81 067
Allmän pensionsavgift	+	19 800
Egenavgifter och allmän löneavgift		
Sjukförsäkringsavgift	+	12 565
Föräldraförsäkringsavgift	+	7 358
Ålderspensionsavgift	+	28 895
Efterlevandepensionsavgift	+	1 981
Arbetsmarknadsavgift	+	283
Arbetsskadeavgift	+	566
Nedsättningsbelopp	-	15 000
Regionalt nedsättningsbelopp	-	0
Allmän löneavgift	+	30 338
	=	66 986
Kyrkoavgift till Svenska Kyrkan (1,37%)	+	3 590
Begravningsavgift (0,242%)	+	634
Summa	=	172 077

Skattereduktioner

Skattereduktion för allmän pensionsavgift	-	19 800
Skattereduktion för arbetsinkomst (jobbskatteavdrag)	-	20 950

SLUTLIG SKATT	=	131 327

Bilaga 3

Skattemässiga justeringar av bokfört resultat

R12	Bokfört resultat (förs över från R11 sidan 1)	(+/-)	=	400 000
R13	Bokförda kostnader som inte ska dras av	+		
R14	Bokförda intäkter som inte ska tas upp	-		
R15	Intäkter som inte bokförts men som ska tas upp	+		
R16	Kostnader som inte bokförts men som ska dras av	-		0
R17	Sammanlagt resultat av verksamheten	=		400 000
R18	Gemensamt verksamhet - överskott redovisat av annan ^{3a} eller min andel av underskott ^{3b}	-		
R19	Gemensamt verksamhet - underskott redovisat av annan ^{3a} eller min andel av överskott	+		
R20	Min andel som medhjälpande make (+) och andel till medhjälpande make (-)	-		
R21	Min andel av resultatet från verksamheten/erna	=		400 000
R22	Övriga skattemässiga justeringar, kostnader min andel (t.ex. utgifter för resor till och från arbetet)	-		
R23	Övriga skattemässiga justeringar, övriga min andel	+		
R24	Utnyttjat underskott från föregående beskattningsår (R48 i föregående års blankett)	-		
R25	Skogsavdrag/substansminskningsavdrag enligt blankett N8	-		
R26	Aterföring av värdeminskningssvdrag m.m. vid avyttring av näringsfastighet och s.k. avskattning (skogs- och substansminskningsavdrag redovisas även på N8)	+		
R27	Uttag från skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto	+		
R28	Inbetalning till skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto	-		
R29	Överskott (+)/Underskott (-) före räntefördelning	=		400 000

3a Anges av den som vid representantredovisning redovisar hela resultatet i R12.

Övriga uppgifter

1	Har du dragit av kostnader för personbil eller lätt lastbil som är leasad (hyrd) i näringsverksamheten eller som är bokförd som tillgång?	Ja
2	Har du dragit av bilkostnader för egen bil enligt schablon (18,50 kr/mil), ange beloppet.	
3	Ränteutgifter enligt kontrolluppgifter för beskattningsåret som dragits av i näringsverksamhet, ange belopp	
4	Vid reshärdesavskrivning återförda belopp för av- och nedskrivning, försäljning och utrangering	
5	Årets begärda och tidigare års medgivna värdeminskningssvdrag som finns vid beskattningsårets utgång avseende byggnader	
6	Årets begärda och tidigare års medgivna värdeminskningssvdrag som finns vid beskattningsårets utgång avseende markanläggningar	

4 Uppgift behöver bara lämnas av den som har redovisat räntefördelning i ruta R30 eller R31, eller som under beskattningsåret har ökat sitt positiva fordelningsbelopp som sparas till nästa beskattningsår.

5 Uppgift behöver bara lämnas av den som vid beskattningsårets utgång har kvarvarande expansionsfond.

R30	Positiv räntefördelning, dock högst överskott vid R29 (beloppet förs även till p. 11.1 på INK1)	-		0
R31	Negativ räntefördelning (beloppet förs även till ruta p. 11.2 på INK1)	+		
R32	Aterföring av periodiseringsfond	+		
R33	Överskott (+)/Underskott (-) före avsättning till periodiseringsfond	=		400 000
R34	Avsättning till periodiseringsfond, dock högst 30 % av överskott vid R33	-		35 089
R35	Överskott (+)/Underskott (-) före ökning av expansionsfond	=		364 911
R36	Ökning av expansionsfond, dock högst överskott vid R35 (beloppet förs även till p. 12.1 på INK1)	-		0
R37	Minskning av expansionsfond (beloppet förs även till p. 12.2 på INK1)	+		
R38	Egna pensionspremier eller inbetalning på pensionsparkonto i näringsverksamheten (beloppet förs även till p. 10.6 på INK1)	-		12 000
R39	Särskild löneskatt på pensionsparavdrag i R38	-		2 911
R40	Medgivna avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår	+		
R41	Påförda egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår	-		
R42	Överskott (+)/Underskott (-) före årets avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt	=		350 000
R43	Årets beräknade avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt	-		66 987
R44	Sjukpenning hänförlig till denna näringsverksamhet	+		
R45	Allmänt avdrag. Vid konstnärlig eller nystartad näringsverksamhet utnyttjat underskott (beloppet förs även till p. 14.1 på INK1)	+		
R46	Underskott som utnyttjas i kapital. Vinst vid avyttring av näringsfastighet/näringsbostadsrätt och underskott i andelshus	+		
R47	Överskott(+). Överfors till INK1 sidan 2, p. 10.1 eller 10.3	=		283 013
R48	Underskott(-). Överfors till INK1 sidan 2, p. 10.1 eller 10.4. Nästa år förs beloppet till R24	=		

3b Min andel av resultatet kan hämtas från blankett NEA eller vid representantredovisning föras in direkt i NE-blanketten.

7	Ersättningsfonder vid beskattningsårets utgång	
8	Kapitalunderlag för räntefördelning (positivt) ⁴	5 770 000
9	Kapitalunderlag för räntefördelning (negativt) ⁴	
10	Positivt fordelningsbelopp som sparas till nästa beskattningsår ⁴	374 473
11	Kapitalunderlag expansionsfond (positivt) ⁵	5 691 911

NEM-2-10-2018P4

Bilaga 4

Sammanställning förvärvsinkomst

Inkomst av aktiv näringsverksamhet	+	283 013
Fastställd förvärvsinkomst	=	283 000
Grundavdrag	-	20 900
Beskattningsbar förvärvsinkomst	=	262 100
Underlag allmän pensionsavgift	=	283 000
Underlag skattereduktion för arbetsinkomst	=	283 000

Sammanställning kapitalinkomst

Inkomst av kapital	=	0

Skatter och avgifter

Kommunal inkomstskatt (30,93%)	+	81 067
Särskild löneskatt på pensionskostnader	+	2 911
Allmän pensionsavgift	+	19 800
Egenavgifter och allmän löneavgift		
Sjukförsäkringsavgift	+	12 565
Föräldraförsäkringsavgift	+	7 358
Ålderspensionsavgift	+	28 895
Efterlevandepensionsavgift	+	1 981
Arbetsmarknadsavgift	+	283
Arbetssskadeavgift	+	566
Nedsättningsbelopp	-	15 000
Regionalt nedsättningsbelopp	-	0
Allmän löneavgift	+	30 338
	=	66 986
Kyrkoavgift till Svenska Kyrkan (1,37%)	+	3 590
Begravningsavgift (0,242%)	+	634
Summa	=	174 988
Skattereduktioner		
Skattereduktion för allmän pensionsavgift	-	19 800
Skattereduktion för arbetsinkomst (jobbskatteavdrag)	-	20 950
SLUTLIG SKATT	=	134 238

Bilaga 5

Skattemässiga justeringar av bokfört resultat			199401242376			
R12	Bokfört resultat förs över från R11 sidan 1)	(+/-) = 400 000	R30	Positiv räntefördelning, dock högst överskott vid R29 (beloppet förs även till p. 11.1 på INK1)	-	0
R13	Bokförda kostnader som inte ska dras av	+	R31	Negativ räntefördelning (beloppet förs även till ruta p. 11.2 på INK1)	+	
R14	Bokförda intäkter som inte ska tas upp	-	R32	Återföring av periodiseringsfond	+	
R15	Intäkter som inte bokförts men som ska tas upp	+	R33	Överskott (+)/Underskott (-) före avsättning till periodiseringsfond	=	400 000
R16	Kostnader som inte bokförts men som ska dras av	-	R34	Avsättning till periodiseringsfond, dock högst 30 % av överskott vid R33	-	28 000
R17	Sammanlagt resultat av verksamheten	=	R35	Överskott (+)/Underskott (-) före ökning av expansionsfond	=	372 000
R18	Gemensam verksamhet - överskott redovisad av annan ^{3a} eller min andel av underskott ^{3b}	-	R36	Ökning av expansionsfond, dock högst överskott vid R35 (beloppet förs även till p. 12.1 på INK1)	-	0
R19	Gemensam verksamhet - underskott redovisad av annan ^{3a} eller min andel av överskott ^{3b}	+	R37	Minskning av expansionsfond (beloppet förs även till p. 12.2 på INK1)	+	
R20	Min andel som medhjälpande make (+) och andel till medhjälpande make (-)	-	R38	Egna pensionspremier eller inbetalning på pensionsparakonto i näringsverksamheten (beloppet förs även till p. 10.6 på INK1)	-	0
R21	Min andel av resultatet från verksamheterna	=	R39	Särskild löneskatt på pensionsparavdrag i R38	-	0
R22	Övriga skattemässiga justeringar, kostnader min andel (t.ex. utgifter för resor till och från arbetet)	-	R40	Medgivna avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår	+	
R23	Övriga skattemässiga justeringar, intäkter min andel	+	R41	Påförda egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår	-	
R24	Utnyttjat underskott från föregående beskattningsår (R48 i föregående års blankett)	-	R42	Överskott (+)/Underskott (-) före årets avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt	=	372 000
R25	Skogsavdrag/substansminskningsavdrag enligt blankett N8	-	R43	Årets beräknade avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt	-	71 928
R26	Återföring av värdeminskningsavdrag m.m. vid avyttring av näringsfastighet och s.k. avskattning (skogs- och substansminskningsavdrag redovisas även på N8)	+	R44	Styckpenning hänförlig till denna näringsverksamhet	+	
R27	Uttag från skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto	+	R45	Allmänt avdrag. Vid konstnärlig eller nystartad näringsverksamhet utnyttjat underskott (beloppet förs även till p. 14.1 på INK1)	+	
R28	Inbetalning till skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto	-	R46	Underskott som utnyttjas i kapital. Vinst vid avyttring av näringsfastighet/näringsbostadsrätt och underskott i andelshus	+	
R29	Överskott (+)/Underskott (-) före räntefördelning	=	R47	Överskott(+). Överförs till INK1 sidan 2, p. 10.1 eller 10.3	=	300 072
			R48	Underskott(-). Överförs till INK1 sidan 2, p. 10.1 eller 10.4. Nästa år förs beloppet till R24.	=	

3a Anges av den som vid representantredovisning redovisar hela resultatet i R12.
3b Min andel av resultatet kan hämtas från blankett NEA eller vid representantredovisning föras in direkt i NE-blanketten.

Övriga uppgifter

1. Har du dragit av kostnader för personbil eller lätt lastbil som är leased (hyrd) i näringsverksamheten eller som är bokförd som tillgång?	Ja
2. Har du dragit av bilkostnader för egen bil enligt schablon (18,50 kr/mil) ange beloppet	
3. Ränteutgifter enligt kontrolluppgifter för beskattningsåret som dragits av i näringsverksamhet, ange belopp	
4. Vid restvärdesavskrivning: återförda belopp för av- och nedskrivning, försäljning och uträngering	
5. Årets begärda och tidigare års medgivna värde-minskningsavdrag som finns vid beskattnings-årets utgång avseende byggnader	
6. Årets begärda och tidigare års medgivna värde-minskningsavdrag som finns vid beskattnings-årets utgång avseende markanläggningar	

4 Uppgift behöver bara lämnas av den som har redovisat räntefördelning i ruta R30 eller R31, eller som under beskattningsåret har ökat sitt positiva fördelningsbelopp som sparas till nästa beskattningsår.
5 Uppgift behöver bara lämnas av den som vid beskattningsårets utgång har kvarvarande expansionsfond.

7. Ersättningsfonder vid beskattningsårets utgång	
8. Kapitalunderlag för räntefördelning (positivt) ⁴	5 770 000
9. Kapitalunderlag för räntefördelning (negativt) ⁴	
10. Positivt fördelningsbelopp som sparas till nästa beskattningsår ⁴	374 473
11. Kapitalunderlag expansionsfond (positivt) ⁵	5 699 000

NEM-2-10-2018P4

Bilaga 6

Skattesats: 32,542
Tillhör: Svenska Kyrkan

Sammanställning förvärvsinkomst

Inkomst av aktiv näringsverksamhet	+	300 072
Fastställd förvärvsinkomst	=	300 000
Grundavdrag	-	19 200
Beskattningsbar förvärvsinkomst	=	280 800
Underlag allmän pensionsavgift	=	300 000
Underlag skattereduktion för arbetsinkomst	=	300 000

Sammanställning kapitalinkomst

Inkomst av kapital	=	0

Skatter och avgifter

Kommunal inkomstskatt (30,93%)	+	86 851
Allmän pensionsavgift	+	21 000
Egenavgifter och allmän löneavgift		
Sjukförsäkringsavgift	+	13 323
Föräldraförsäkringsavgift	+	7 801
Ålderspensionsavgift	+	30 637
Efterlevandepensionsavgift	+	2 100
Arbetsmarknadsavgift	+	300
Arbetssskadeavgift	+	300
Nedsättningsbelopp	-	15 000
Regionalt nedsättningsbelopp	-	0
Allmän löneavgift	+	32 167
	=	71 928
Kyrkoavgift till Svenska Kyrkan (1,37%)	+	3 846
Begravningsavgift (0,242%)	+	679
Summa	=	184 304

Skattereduktioner

Skattereduktion för allmän pensionsavgift	-	21 000
Skattereduktion för arbetsinkomst (jobbsskatteavdrag)	-	22 060

SLUTLIG SKATT	=	141 244

Bilaga 7

Skattesats: 32,542
Tillhör: Svenska Kyrkan

Sammanställning förvärsinkomst

Inkomst av aktiv näringsverksamhet	+	283 013
Allmänna avdrag	-	12 000
Fastställd förvärsinkomst	=	271 000
Grundavdrag	-	22 100
Beskattningsbar förvärsinkomst	=	248 900
Underlag allmän pensionsavgift	=	283 000
Underlag skattereduktion för arbetsinkomst	=	271 000

Sammanställning kapitalinkomst

Inkomstränta, utdelning m m	+	17 143
Inkomst av kapital	=	17 143

Skatter och avgifter

Kommunal inkomstskatt (30,93%)	+	76 984
Statlig inkomstskatt på kapitalinkomst	+	5 142
Allmän pensionsavgift	+	19 800
Egenavgifter och allmän löneavgift		
Sjukförsäkringsavgift	+	12 565
Föräldraförsäkringsavgift	+	7 358
Ålderspensionsavgift	+	28 895
Efterlevandepensionsavgift	+	1 981
Arbetsmarknadsavgift	+	283
Arbetsskadeavgift	+	566
Nedsättningsbelopp	-	15 000
Regionalt nedsättningsbelopp	-	0
Allmän löneavgift	+	30 338
	=	66 986
Kyrkoavgift till Svenska Kyrkan (1,37%)	+	3 409
Begravningsavgift (0,242%)	+	602
Summa	=	172 923

Skattereduktioner

Skattereduktion för allmän pensionsavgift	-	19 800
Skattereduktion för arbetsinkomst (jobbskatteavdrag)	-	20 167

SLUTLIG SKATT = **132 956**

Visma Skatt 2018/2019 version 2018.21

2019-05-03

Bilaga 8

Skattemässiga justeringar av bokfört resultat			
R12	Bokfört resultat (förs över från R11 sidan 1)	(+/-)	= 400 000
R13	Bokförda kostnader som inte ska dras av	+	
R14	Bokförda intäkter som inte ska tas upp	-	
R15	Intäkter som inte bokförts men som ska tas upp	+	
R16	Kostnader som inte bokförts men som ska dras av	-	0
R17	Sammanlagt resultat av verksamheten	=	400 000
R18	Gemensamt verksamhet - överskott redovisat av annan ^{3a} eller min andel av underskott ^{3b}	-	
R19	Gemensamt verksamhet - underskott redovisat av annan ^{3a} eller min andel av överskott ^{3b}	+	
R20	Min andel som medhjälpande make (+) och andel till medhjälpande make (-)	-	
R21	Min andel av resultatet från verksamheten/erna	=	400 000
R22	Övriga skattemässiga justeringar, kostnader min andel (t.ex. utgifter för resor till och från arbetet)	-	
R23	Övriga skattemässiga justeringar, intäkter min andel	+	
R24	Utnyttjat underskott från föregående beskattningsår (R48 i föregående års blankett)	-	
R25	Skogsavdrag/substansminskningsavdrag enligt blankett N8	-	
R26	Återföring av värdeminskningsavdrag m.m. vid avyttring av näringsfastighet och sk. avskattning (skogs- och substansminskningsavdrag redovisas även på N8)	+	
R27	Uttag från skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto	+	
R28	Inbetalning till skogs-, skogsskade- eller upphovsmannakonto	-	
R29	Överskott (+)/Underskott (-) före räntefördelning	=	400 000
^{3a} Anges av den som vid representantredovisning redovisar hela resultatet i R12.			
^{3b} Min andel av resultatet kan hämtas från blankett NEA eller vid representantredovisning föras in direkt i NE-blanketten.			
Övriga uppgifter			
1	Har du dragit av kostnader för personbil eller lätt lastbil som är leasad (hyrd) i näringsverksamheten eller som är bokförd som tillgång?	Ja	
2	Har du dragit av bilkostnader för egen bil enligt schablon (16,50 kr/mil), ange beloppet		
3	Ränteutgifter enligt kontrolluppgifter för beskattningsåret som dragits av i näringsverksamheten, ange belopp		
4	Vid restvärdesavskrivning: återförda belopp för av- och nedskrivning, försäljning och uträngering		
5	Årets begärda och tidigare års medgivna värde-minskningsavdrag som finns vid beskattnings-årets utgång avseende byggnader		
6	Årets begärda och tidigare års medgivna värde-minskningsavdrag som finns vid beskattnings-årets utgång avseende markanläggningar		
⁴ Uppgift behöver bara lämnas av den som har redovisat räntefördelning i ruta R30 eller R31, eller som under beskattningsåret har ökat sitt positiva fördelningsbelopp som sparas till nästa beskattningsår. ⁵ Uppgift behöver bara lämnas av den som vid beskattningsårets utgång har kvarvarande expansionsfond.			
R30	Positiv räntefördelning, dock högst överskott vid R29 (beloppet förs även till p. 11.1 på INK1)	-	17 143
R31	Negativ räntefördelning (beloppet förs även till ruta p. 11.2 på INK1)	+	
R32	Återföring av periodiseringsfond	+	
R33	Överskott (+)/Underskott (-) före avsättning till periodiseringsfond	=	382 857
R34	Avsättning till periodiseringsfond, dock högst 30 % av överskott vid R33	-	32 857
R35	Överskott (+)/Underskott (-) före ökning av expansionsfond	=	350 000
R36	Ökning av expansionsfond, dock högst överskott vid R35 (beloppet förs även till p. 12.1 på INK1)	-	0
R37	Minskning av expansionsfond (beloppet förs även till p. 12.2 på INK1)	+	
R38	Egna pensionspremier eller inbetalning på pensionsparkonto i näringsverksamheten (beloppet förs även till p. 10.6 på INK1)	-	0
R39	Särskild löneskatt på pensionsparavdrag i R38	-	0
R40	Medgivna avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår	+	
R41	Påförda egenavgifter och särskild löneskatt föregående beskattningsår	-	
R42	Överskott (+)/Underskott (-) före årets avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt	=	350 000
R43	Årets beräknade avdrag för egenavgifter och särskild löneskatt	-	66 987
R44	Sjukpenning hanförlig till denna näringsverksamhet	+	
R45	Allmänt avdrag. Vid konstnärlig eller nystartad näringsverksamhet utnyttjat underskott (beloppet förs även till p. 14.1 på INK1)	+	
R46	Underskott som utnyttjas i kapital. Vinst vid avyttring av näringsfastighet/näringsbostadsrätt och underskott i andelslag	+	
R47	Överskott(+). Överförs till INK1 sidan 2, p. 10.1 eller 10.3	=	283 013
R48	Underskott(-). Överförs till INK1 sidan 2, p. 10.1 eller 10.4. Nästa år förs beloppet till R24	=	
⁴ Ersättningsfonder vid beskattningsårets utgång ⁶ Kapitalunderlag för räntefördelning (positivt) ⁴ = 5 770 000 ⁹ Kapitalunderlag för räntefördelning (negativt) ⁴ = ¹⁰ Positivt fördelningsbelopp som sparas till nästa beskattningsår ⁴ = 357 330 ¹¹ Kapitalunderlag expansionsfond (positivt) ⁵ = 5 694 143			

NEM-2-10-2018P4

Bilaga 9

[illegible]

Bilaga 10

[illegible]

Bilaga 11

Frågor Nils 6 maj

1. Majoriteten utav lantbrukare pensionssparar inte, de återinvesterar ofta i sin verksamhet istället, är detta är bra koncept enligt dig?

Det betyder i grund att de pensionssparar, men är det på rätt sätt?

Köper man till granngården kan vara bättre än att ha det i pensionsförsäkring. Köper man en traktor som "bokslutstraktor", för vad är värdet på den traktorn i slutändan om man har tillräckligt med traktorkraft på gården. Kan köpet öka produktionen och vinsten kan de vara en bra affär. Det blir en riskfördelning som blir sned, i och med vid kriser eftersom byggnader/jord snabbt kan minska i värde. Många lantbrukare knackar i huset och säger att detta är min pension. Sprida riskerna är viktigt.

2. Är det mest fördelaktigt använda skattade eller oskattade pengar till pensionssparande?

Det beror gränserna, vilka pengar och tidsperspektiv. Vilka löner de tar ut och bolagsform. Det är värde i de skatter vi betalar, sjukpension, föräldrapenning m.m. På låga löner är det bäst att spara med skattade pengar. Nils uppfattning är att egenföretagare tar ut för låg lön och använder periodiseringsfonder felaktigt, på grund av rådgivarproblematik.

3. Finns det någon korrelation mellan vilken företagsform man har och hur mycket man sparar?

Gissningsvis så sparar aktiebolag mest, därför att även om du äger bolaget är den enskilda näringsidkaren är ägaren för insytlad i det egna bolaget ekonomi. I aktiebolag är det mer skilda kassor och oftast skapar man aktiebolag eftersom det går bra för företaget. Då det är ett naturligt steg.

4. Vilka generella råd kan du ge till lantbrukare (måttlig lönsamhet) angående pensionssparande?

Alla lantbrukare är fattiga i sina egna ögon, men ändå har de köpt en ny traktor. Får fråga sig själv om man ska fortsätta vara lantbrukare/verksamheten och den frågan borde ställas vid varje bokslut. Du måste spara till den tid då du inte har din gård, sen är ju frågan vad som man ska spara i. Lönen och lönenivå viktigt, de som har högre lön har ofta AB. Sparandet generellt som är viktigt. Vad ligger du i inkomsten och vad får du för dina pengar. Om du har en inkomst som är hög då bör du omvandla din firma till AB.

5. Är det mest fördelaktigt med aktiebolag eller enskild firma vid pensionsplanering?

Har du låg lön så får du inget ut av den särskilda löneskatten eftersom avdragen blir så pass små. Har du låg lön får du sämre sjukpenning, lägre pension. Driver du ett AB, har du oftast högre intjäning. Då kan du se till att ta ut en lön på 8,07 inkomstprisbasbelopp, utnyttjar avdragsrätten 24,26% i löneskatt. Väljer du ta ut lön, får du pension, föräldrapenning. Sätter du 0 i pensionssparande i företaget kan du i AB också pensionsspara privat och göra avdrag på det. Allt handlar om priset på pengar, avkastningen och avbränningarna.

6. När är det lämpligt att löneutjämna med periodiseringsfonder/expansionsmedel?

Kan vara jättebra, men måste förstå dem, se om de är en utjämning utav inkomsten. Se över en större tidsperiod. Hantera dem för att inte få skattesmäll när de ska lösas upp.

7. När bör man använda räntefördelning i enskild firma?

Nästan aldrig. Du går över till ett aktiebolag om du tjänar pengar. Men stannar du kvar i enskild firma med hög lön är det en möjlighet som kan användas. Men vid låga löner bör det inte användas.

8. När bör man använda utdelning i aktiebolag?

Frågan på priset på pengar, aktiebolagsutdelning är utmärkt sätt att ta ut pengar på. Vad kostar det att ta ut pengar är den stora frågan. Beror på var du hamnar i din inkomst. Beskrivs i trappstegen i boken. En del tar ut aktieutdelning för tidigt, många glömmer bolagsskatten och utdelningsskatten och har en låg lön och det är väldigt konstigt.

9. Hur vanligt är det att man sparar i egen pensionsförsäkring i enskild näringsverksamhet?

Vanligare i aktiebolag än enskild näringsverksamhet på grund av låga löner.

Bilaga 12

Frågor Jesper 3 maj

Allmänna kommentarer Jesper

30 000 kr/ mån Full SGI

Många går upp till statlig skatt, sedan pensionssparar.

Frågor

1. Hur vanligt är det att lantbrukare pensionssparar?

Traditionellt sett har det varit jättedåligt, men det finns undantag.

Framförallt de yngre som pensionssparar, de med stort värde och lite belånad tänker inte på det. De har ofta fonder och bryr sig inte om pensionssparande. Dessa pengar har ofta kommit från arv exempelvis och många har haft en bra utveckling på detta.

2. Finns det någon korrelation mellan vilken företagsform man har och hur mycket man sparar?

Aktiebolag startar folk för det går bra och då finns det mer möjlighet att avsätta pengar till pension. Medan vissa trivs bra med enskild firma och förstår möjligheterna. Många redovisningsekonomer ger tips att vara kvar i enskild firma, eftersom de är duktiga på det. Ofta kommer dem från LRF konsult.

3. Vilka råd ger ni till lantbrukare angående pension?

Försöker se på helhetsbilden och kundens situation. Tillräcklig lön trycker banken på att man bör ha, alltså 30 000kr/mån för att få full SGI. För att klara av att bli långtidssjuka och de föredrar att man sätter av till pension istället för att ta utdelning. Räkna baklänges och se vad man behöver. Eget sparande bra men finns risk för att de används för "nöjeskonto". Det finns fördelar och nackdelar med låsta pengar. Beror i slutändan på hur bra företaget går. Försöker få folk att pensionsspara så tidigt som möjligt men kunderna vill inte träffa dem förrän de tjänar pengar.

4. Är det mest fördelaktigt med aktiebolag eller enskild firma vid pensionsplanering?

Det finns fler valmöjligheter med vilande aktiebolag till exempel, men det finns fördelar med enskild firma som lägre egenavgift. Vissa får rådet att gå över till aktiebolag utan någon större motivering.

5. När är det lämpligt att löneutjämna med periodiseringsfonder/expansionsmedel?

Mer än fråga för redovisningsekonomer, men de glömmer ofta bort att sätta av till pensionsförsäkring istället för periodiseringsfonder eftersom pengarna kommer tillbaka i periodiseringsfonder. Redovisningsekonomens kunskaper avgör ofta.

6. När bör man använda räntefördelning i enskild firma?

Vet inte vilken utsträckning det används. Redovisningsfråga och banken frågar inte hur de använder det.

7. När bör man använda utdelning i aktiebolag?

Rent siffermässigt att det de bästa att göra i aktiebolag men ofta försvinner dessa pengar till lyxkonsumtion istället för pensionssparande. Banken försöker slussa upp pengar till en privat rådgivare. De som bara kollar siffror är utdelning vinnaren. Tidigare satte man av mer till pension, utdelningar har ökat den senaste tiden.

8. Hur vanligt är det att man sparar i egen pensionspremie i enskild näringsverksamhet?

Det är vanligt, bolagsformen styr inte om du ska pensionsspara eller inte. Det är väldigt vanligt i andra yrken än lantbruk. Lantbrukare köper ibland ny maskin för att tjäna mer pengar till företaget. Om man är ensam ägare, mer tveksamt att man sparar i enskild näringsverksamhet.